

Budget

Innehållsförteckning

Sammanfattande beslut.....	3
Budget 2018-2020 Alliansen+	4
Kommunövergripande styrning	6
Vision – vi växer för en hållbar framtid.....	6
Övergripande kritiska kvalitetsfaktorer	7
Övergripande utvecklingsmål	8
Uppdrag till kommunens nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund	9
Budget	10
Budgetförutsättningar	10
Resultatbudget	18
Verksamheternas nettokostnader	18
Nämndernas budgetramar.....	19
Kommunstyrelsen	19
Barn- och utbildningsnämnden.....	22
Socialnämnden	25
Kultur- och fritidsnämnden	28
Tekniska nämnden	30
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	32
Bygglovsnämnden	33
Servicenämnden	34
Överförmyndarnämnden	35
Revisionen	36
Balansbudget	37
Finansieringsbudget	38
Investeringsplan 2018-2022	39
Exploateringsplan 2018-2022	43
Finansiell analys.....	45
Bolagens budget	47
Sammanställd budget för koncernen Falkenbergs kommun.....	51
Så fungerar styrning i Falkenberg.....	53

Sammanfattande beslut

- 1 Fastställa skattesatsen för kommunalskatt i Falkenbergs kommun 2018 till 21.10 kr per skattekrona.
- 2 Godkänna budget 2018, budgetramar 2019 och plan 2020 inklusive investeringsplan 2018 – 2022 i sin helhet.
- 3 Bemyndiga kommunen att under 2018 nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder, med totalt 587 000 000 kr.
- 4 Bemyndiga kommunstyrelsen att under 2018 omsätta lån, dvs. låna upp motsvarande belopp på de lån som sägs upp eller förfaller till betalning under 2018.
- 5 Fastställa internräntan för 2018 till 1,75 %.
- 6 Fastställa borgensavgiften gällande förmedlade lån till de kommunala bolagen till 0,45%.
- 7 Lämna särskilda uppdrag till nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund enligt förteckning i avsnitt "Uppdrag till kommunens nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund".
- 8 Anteckna att uppdrag enligt planeringsförutsättningar har redovisats.
- 9 Anteckna att alla till kommunstyrelsen inkomna skrivelser, uppdrag, mm, som hänskjutits till budgetberedningen, anses behandlade.
- 10 Anteckna att sammanställd budget för koncernen Falkenbergs kommun har redovisats i budgetdokumentet.

Budget 2018-2020 Alliansen+

Falkenberg är en tillväxtkommun. Vi blir fler och fler i kommunen och därför behöver vi fortsätta att investera i såväl skola som omsorgen för våra äldre.

I vår budget väljer vi att fortsätta att satsa stort på investeringar i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. Vi ser det som en nödvändighet för att vi ska kunna ge Falkenbergs barn och unga förutsättningar att genom kunskap utvecklas som personer och individer. För att lyckas krävs det fortsatt fokus på vad som händer inne i skolan. Barn- och utbildningsnämnden stakade i våras ut en ny väg för förskolan och skolan i Falkenbergs kommun. Ambitionen är att alla elever ska få möjligheten att utvecklas i sitt lärande och att vägen dit går genom ett tydligt konkretiserande kvalitetsarbete. Dessa planer ligger fast. Men det krävs också rätt sorts lokaler där elevernas arbetsmiljö ska bli så bra som möjligt.

Denna budget tar upp flera stora utbildningsåtgärder, bland annat på en helt ny F-9-skola på Tröingeberg och investeringar på förskolan i Okome. Men även ombyggnationer av Tullbroskolan och Hjortsbergsskolan. Vi satsar även på flera andra förskolor och fortsätter med planerna för Kunskaps- och kulturcentrum samt renoveringen av Falkenbergs gymnasieskola.

Att vi skapar rätt förutsättningar för Falkenbergs unga i skolan är också viktigt för att vi fortsatt ska ha ett bra näringslivsklimat. Falkenberg har landets 16:e bästa näringslivsklimat enligt Svenskt Näringslivs senaste ranking. Företagare i Falkenberg pekar dock på att det är svårt att hitta rätt utbildad personal. För att delvis kunna möta det behovet satsar vi i denna budget på utbildningar riktade mot vuxna.

Den här budgeten innehåller även stora satsningar på de äldre i kommunen. Vi fortsätter vår satsning på ett Trygghetsboende plus. Tanken med Trygghetsboende

plus är att överbrygga glappet mellan vanligt boende och flytt till särskilt boende med heldygnsoomsorg. Boendeformen erbjuder självständighet för de boende, samtidigt som de kan finna trygghet i att det finns personal tillgänglig dygnet runt. Vårt Trygghetsboende plus, liksom en ny mötesplats för äldre, kommer att finnas på Hjortsberg.

Vi kommer även att göra en satsning inom välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Välfärdsteknik är digitala hjälpmedel som kan öka brukarens självständighet och möjliggöra för en ökad integritet. Tekniken kommer inte att minska kontakten mellan brukaren och vår personal. Välfärdsteknik kommer istället att ge tid till det som är viktigast – det mänskliga mötet mellan vår personal och brukaren.

Oavsett var i livet vi befinner oss behöver vi känna att vi kan ta till vara på vår nyfikenhet. För att ge förutsättningar till det satsar vi i den här budgeten på biblioteken i kommunen och på kulturlivet. Genom kulturen kan vi ifrågasätta och hitta nya infallsvinklar till det vi ser omkring oss.

Likväl som vi behöver träna våra sinnen behöver vi ta hand om vår hälsa. Därför lägger vi en större summa på renovering av Klitterbadet och även stråket Doktorspromenaden.

Vi står inför många utmaningar men tillsammans med vårt rika föreningsliv, drivna näringsliv och engagerade invånare kommer Falkenbergs utveckling att fortsätta.

Mari-Louise Wernersson (c)
Kommunstyrelsens ordförande

Alliansen+ Jan Berge (MP), Claës L. Ljung (M), Lars Fagerström (L), Susan Pettersson (KD) och Mari-Louise Wernersson (C).

Kommunövergripande styrning

Vision – Vi växer för en hållbar framtid

Politisk viljeinriktning

Hållbarhet och tillväxt

Vi i Falkenbergs kommun vill verka för en hållbar tillväxt. Vi vill skapa goda förutsättningar för ett hållbart samhälle, såväl socialt, ekonomiskt och ekologiskt, samtidigt som vi jobbar för ökad attraktivitet och skapar lokala konkurrensfördelar i en global verklighet. För en fungerande framtid behöver hållbarhet och tillväxt gå hand i hand.

Hållbarhet

Vi i Falkenberg vill skapa förutsättningar för ett samhälle där alla kan ta del. En plats som inger trygghet, en plats för mångfald och inkludering, ett öppet och tolerant samhälle med ett väl fungerande och jämlikt välfärdssystem. Vi vill också skapa förutsättningar för en rättssäker och väl fungerande demokrati, där det ska kännas enkelt att både påverka och bidra. Ett samhälle som håller ihop blir mer hållbart.

Vi som kommun har i uppdrag att verka för en ansvarstagande och god ekonomisk hushållning med tillräckliga resurser för att möta behov och efterfrågan, både på kort och på lång sikt. Vi ska förvalta och utveckla vår verksamhet och vår plats i balans mellan det vi vill och det vi måste.

Vi har medvetet valt en hög ambitionsnivå som miljökommun och vill vara ett gott föredöme genom att värna natur och miljö. Vi ska jobba för att minimera vår klimatpåverkan och stimulera utvecklingen av förnybar energiproduktion och innovativ miljöteknik. Vi är måna om att använda vår plats på rätt sätt, värna jordbruksmarken och öka medvetenheten om ekologiska samband. I vår vardag tänker vi klimatsmart, vi hushåller med våra resurser och förbrukar inte mer än vad vi behöver.

Tillväxt

För oss i Falkenberg är tillväxt inte bara kopplat till ekonomiska värden, utan även till livskvalitet. Som tillväxtkommun ska vi ta tillvara på den kompetens och kraft som finns hos våra invånare och företag och ge alla goda möjligheter att bidra till vår gemensamma vision.

Vi vill skapa en attraktiv plats för alla som bor, verkar och besöker oss. År 2030 vill vi vara minst 50 000 invånare. Vår ambition är att du som invånare ska känna dig stolt över din kommun och det som erbjuds här. Vi vill att du ska leva ett gott liv. Det ska finnas tillgång till bra sysselsättning och god utbildning med möjligheter till en meningsfull fritid. Falkenberg ska vara en plats för kreativt utbyte, personlig utveckling och kulturell tillväxt.

I Falkenberg är vi måna om att vårda det goda näringslivsklimatet. Det ska vara lätt att starta, etablera och utveckla företag. Vi vill kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer för alla och attraktiva bostadsorter i hela kommunen. Vi vill både kunna njuta av en levande stad och en modern landsbygd och verka för en förbättrad infrastruktur, både för ny teknik och för transporter.

I vårt uppdrag ingår att skapa förutsättningar för en väl fungerande och bra vardag för dig, ge en god samhällsservice och stötta dig som kommuninvånare i livets alla faser. Varje dag ska vi sträva efter att bli bättre och våga möta de krav och förväntningar som ställs på oss som en modern kommun och attraktiv arbetsgivare. I Falkenberg vill vi att alla ska lyckas.

Övergripande kritiska kvalitetsfaktorer

Utifrån kommunens vision har kommunfullmäktige pekut ut tolv områden som särskilt kritiska för kommunens möjligheter att nå visionen. Nio av dessa så kallade kritiska kvalitetsfaktorer (kkf:er) är särskilt applicerbara på det för visionen centrala begreppet ”Hållbar tillväxt” och resterande tre har mer med Falkenbergs kommun som organisation att göra. Utvecklingen för de kritiska kvalitetsfaktorerna följs genom kvalitetsindikatorer för var och en av kvalitetsfaktorerna.

Tillväxt är viktigt för en kommun för det skapar ett ekonomiskt välstånd som ger möjlighet för kommunen att underlätta för andra typer av välstånd att växa fram. Med god ekonomi finns det större utrymme att säkerställa en väl fungerande vård, skola och omsorg. Det finns större utrymme att bidra till ett rikt kultur- och fritidsliv, trevliga boendemiljöer och välskötta parker och anläggningar, väl fungerande infrastruktur och en trygg och inkluderande miljö.

En kommuns intäkter utgörs huvudsakligen av inkomstbeskattning av kommunens invånare och ekonomisk tillväxt skapas således främst genom att vi blir fler invånare i Falkenberg. Samtidigt får vårt välstånd aldrig ske på bekostnad av kommande generationers möjlighet till ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat, giftfri omgivning och en biologisk mångfald. Därför är båda orden i begreppet ”Hållbar tillväxt” så viktiga.

De nio kritiska kvalitetsfaktorerna avseende hållbar tillväxt är:

- **Ekologisk hållbarhet.** Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning. Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov.
- **Folkhälsa och trygghet.** Arbeta förebyggande och främjande för att invånarna ska må bra och känna trygghet i sin närmiljö.
- **Inkludering och inflytande.** Falkenberg ska vara ett samhälle för alla. Varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället. Invånarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling är viktigt för att skapa tillit till det demokratiska systemet och för att utveckla ett hållbart samhälle.

- **Boende.** Det ska finnas olika boendeformer så att olika boendebehov kan tillgodoses. Hög kvalitet ska genomsyra byggnader och boendemiljöer.
- **Infrastruktur.** Väl utbyggd kollektivtrafik, ett väl utbyggt nätverk av gång- och cykelvägar, god standard på vägnätet samt en väl utbyggd digital infrastruktur.
- **Arbetsmarknad och näringsliv.** Kommunen ska underlätta start, etablering och utveckling av företag. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher skapar arbeten inom många olika områden.
- **Utbildningsnivå.** En hög utbildningsnivå är viktig för ett diversifierat näringsliv och bidrar också positivt till individens välbefinnande.
- **Fritid.** Skapa möjlighet till en aktiv och för individen meningsfull fritid.
- **Kommunikation.** Genom att använda kommunikation på ett aktivt och planerat sätt skapar vi en entydig bild av Falkenbergs kommun som stöder och stärker vår profil. Kommunikation är en förutsättning för en ökad öppenhet.

Dessa nio kritiska kvalitetsfaktorer har alla bedömts som särskilt viktiga för att invånare ska vilja bo här och för att ge dem möjlighet att göra det. Det är med andra ord faktorer som alla på ett eller annat sätt har med Falkenbergs kommuns attraktivitet att göra. Ska Falkenbergs kommun som organisation kunna fullfölja sitt uppdrag att administrera kommunens gemensamt finansierade intressen krävs det att vi hushållar med skatteintäkterna, att vi håller en hög servicenivå och att de som arbetar i organisationen trivs och har möjlighet att utvecklas. För att säkerställa detta har följande tre kritiska kvalitetsfaktorer identifierats:

- **God ekonomisk hushållning.** God ekonomisk hushållning kännetecknas av budgetföljsamhet, prognossäkerhet och kostnadseffektivitet.
- **Kommunen som arbetsplats.** God arbetsmiljö, engagerat medarbetarskap och ledarskap, rätt kompetens samt delaktighet.
- **Service, bemötande och samverkan.** Den kommunala organisationen ska ge allmänheten en god service och ska bemöta dessa på ett trevligt och förtroendeingivande sätt. Samverkan inom den kommunala organisationen, att se kommunens förvaltningar, bolag och förbund.

Övergripande utvecklingsmål

Kommunfullmäktige har valt ut fyra områden som särskilt viktiga att prioritera i arbetet för en hållbar tillväxt, vilka formuleras som utvecklingsmål. Till varje utvecklingsmål finns önskvärda resultat kopplade och utvecklingen följs genom indikatorer för måluppfyllelse.

Falkenberg ska bli mer inkluderande

Inriktning: För en hållbar tillväxt är det viktigt att alla känner sig inkluderade och behövda och får möjlighet att vara delaktiga i kommunens utveckling. Falkenberg ska vara ett samhälle för alla, varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället. Utanförskapet och klyftorna i samhället ska minska genom minskad arbetslöshet, bättre integration, god folkhälsa, ökad jämlikhet och aktivt samhällsdeltagande. Alla falkenbergare ska ha goda förutsättningar och möjlighet att leva ett tryggt och gott och liv.

Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden

Inriktning: För en hållbar tillväxt i hela kommunen är attraktiva och hållbara boendemiljöer grundläggande. I boendemiljöerna är god samhällsservice, hållbar infrastruktur, tilltalande utformning och fokus på social och ekologisk hållbarhet viktigt. Planering och uppförande av nya boendemiljöer ska ske i balans mellan olika intressen. Miljöerna ska så långt möjligt bestå av olika boendeformer så att olika boendebehov kan tillgodoseas. Planering av nya boendemiljöer ska utgå ifrån Översiktsplanens strategier.

Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen

Inriktning: Ett brett och dynamiskt näringsliv är viktigt för en hållbar tillväxt. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher lockar en mångfald av människor som kan bidra till platsens utveckling. Växande framtidsbranscher ställer krav på en hög innovationsnivå. I takt med att näringslivet växer och utvecklas behövs medarbetare med kompetens som matchar företagets behov. Därför är en ökad utbildningsnivå bland invånarna viktigt för kommunen.

Den ekologiska hållbarheten ska öka

Inriktning: I en hållbar tillväxt är den ekologiska hållbarheten grundläggande. Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning. Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov. I samhällsplanering och framtidstrategier är den ekologiska hållbarheten ett centralt begrepp. Arbetet ska utgå ifrån Planen för den ekologiska hållbarheten.

Uppdrag till kommunens nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund

I anslutning till budgetförslaget lämnas ett antal uppdrag till nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund.

1. Socialnämnden ska löpande under 2018 rapportera läget avseende implementeringen av digitalisering i välfärden till kommunstyrelsen. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige i december 2018.
2. Socialnämnden och kommunstyrelsen ska under 2018 genomföra en samlokalisering av arbetsmarknadsavdelningen och försörjningsstödsverksamheten. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i juni 2018.
3. Tekniska nämnden ska tillsammans med kultur- och fritidsnämnden utreda hur skötsel av allmänna områden kan ske till lägre kostnad och mer kostnadseffektivt. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i oktober 2018.
4. Tekniska nämnden ska återkomma med en handlingsplan för hur kommunen ska säkerställa tillfredsställande luftkvalitet i kommunens lokaler. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i oktober 2018.
5. Servicenämnden ska öka andelen ekologisk mat till 35%. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i december 2018.
6. Barn- och utbildningsnämnden ska tillsammans med tekniska nämnden utreda och lämna förslag på hur nyttjandet av vuxenutbildningens och gymnasieskolans lokaler kan optimeras. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i oktober 2018.
7. Samtliga nämnder ska genomföra en genomlysning av sina intäkter. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i maj 2018.
8. Samtliga nämnder, bolag och samägda organisationer skall redovisa arbetet med att fasa ut fossildrivna fordon. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast i oktober 2018.

Närmare specifikation av uppdragen ska beslutas av kommunstyrelsen senast i januari 2018.

Budget

Budgetförutsättningar

Omvärlden Sverige

De kommande åren kommer den kraftiga ökningen av antalet barn och äldre fortsätta, men ökningen motsvaras inte av en lika stor tillväxt i skatteunderlaget. Fram till 2020 kommer ett gap att uppstå mellan underliggande intäkter och kostnader på 40 miljarder kronor i kommunerna om verksamheten fortsätter utvecklas som hittills. Åtgärder måste vidtas för att hantera denna demografutmaning och det kommer troligen ske med en kombination av olika åtgärder, såsom effektivisering, ny teknik, digitalisering etc.

Befolkningen växer, särskilt i yngre och äldre åldrar, vilket ökar kommunsektorns kostnader om alla ska få samma välfärd som i dag. Sedan början av 1980-talet har demografiska förändringar inneburit ökade verksamhetskostnader med i genomsnitt cirka 0,5 % per år. De senaste årens stora befolkningsökning har resulterat i att behoven nu ökar tre gånger så snabbt, cirka 1,5 % per år. Det är en ökningstakt som förväntas fortsätta under lång tid framöver. Det innebär att kostnaderna skulle öka med cirka 10 miljarder kronor mer per år än vad det normalt sett tidigare gjort. Den främsta orsaken till befolkningsökningen är migrationen, men även födelseöverskott bidrar till ökningen. Det är svårt att prognostisera migrationsutvecklingen, dock är det enklare att förutse födelseöverskottet. De stora barnkullarna från 1980- och 90-talen blir nu föräldrar, och stora delar av den invandrade befolkningen är i barnafödande åldrar, vilket innebär många barn. Samtidigt blir den stora 40-talistkullen äldre och i större behov av sjukvård, och så småningom även äldreomsorg.

Högkonjunkturen väntas kulminera under 2018. 2019–2020 antas ekonomin successivt återgå till ett konjunkturrellt normaltillstånd, vilket innebär att sysselsättningen stagnerar och att skatteunderlaget utvecklas svagare. SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) räknar med att det blir en problematisk utveckling för kommunsektorn som har fortsatt högt kostnadstryck till följd av det demografiska läget.

Kommunernas resultat 2016 uppgick till cirka 22 miljarder kronor. Endast nio kommuner redovisade underskott. Det goda resultatet förklaras av en bra utveckling av skatteunderlaget, extra statligt stöd och stora reavinster. Vad händer när konjunkturen och skatteunderlaget vänder? Fortsätter de statliga stöden? Skall kommunerna realisera tillgångar för att kortsiktigt klara välfärden?

Ytterligare ett skäl till att kostnaderna ökar är bristen på arbetskraft. Som en följd av den kraftiga befolkningsökningen har antalet anställda lärare, socialsekreterare med flera, ökat kraftigt. Det är idag svårt att rekrytera utbildad personal inom många områden och bristen på arbetskraft pressar upp kostnaderna för hyrpersonal och andra lösningar.

Den ekonomiska kalkylen visar att de beräknade kostnaderna till följd av demografi, historisk trend, avskrivningar och finansnetto, ökar med 67 miljarder mer än de beräknade intäkterna, med oförändrat skatteuttag, fram till år 2020.

Det gap som uppstår fram till 2020 i kalkylen stannar inte där utan det fortsätter att växa under lång tid framöver, vilket innebär ett ökat fokus på effektivisering. Det gäller därför att hitta långsiktiga lösningar. Det har genomförts kontinuerliga effektiviseringar inom kommuner och landsting, men samtidigt som verksamheten hela tiden har effektiviserats har den också byggts ut. Uthålliga effektiviseringar och förbättringar kan möjliggöras med hjälp av ny teknik, digitalisering och ändrade arbetssätt. Ökade behov behöver inte bara mötas med fler anställda utan även med arbetsbesparande lösningar som möjliggörs av den nya tekniken.

Insikten måste öka om att sämre tider väntar och att det därför krävs ett ökat fokus på effektiviseringar. En annan förutsättning är att staten, kommuner och landsting samarbetar. Det är kommunernas och landstingens uppgift att effektivisera sina verksamheter medan staten har en viktig roll att skapa förutsättningar för detta, genom utformningen och utvecklingen av de statliga bidragen.

Falkenberg

Falkenbergs kommun har de senaste åren visat goda ekonomiska resultat. De goda resultaten förklaras av att Falkenberg visat god budgetföljsamhet men även på grund av de stora extra intäkter och stödpaket som erhållits:

- Återbetalning av premier från AFA försäkring (2012, 2013 och 2015).
- Tillfälligt stöd från staten till kommuner och landsting på grund av den rådande flyktingsituationen hösten 2015, totalt 54,2 mkr. Bidraget reserverades 2015 och utnyttjas efterhand. Det har påverkat Fal-

kenbergs skatteintäkter 2016 med 12,6 mkr, 2017 med 16,9 mkr och det återstår att intäktsföra ytterligare 24,7 mkr.

- Ytterligare välvärdssatsning från staten fördelades hösten 2016 med 10 mdr till kommuner och lands- ting varav kommunerna fick 7,7 mdr. Falkenbergs andel blev 44,5 mkr 2017, 39,1 mkr 2018 och beräk- nas för 2019 uppgå till 36,7 mkr. Bidraget är gene- relt och betraktas som varaktigt framöver.
- Hösten 2017 fördelades nya statliga stöd som ger kommunerna 3,5 mdr 2019 och 7,0 mdr 2020. Fal- kenbergs andel denna gång blir 15,3 mkr 2019 och 30,6 mkr 2020. Även detta bidrag är generellt och betraktas som varaktigt framöver.

Samtidigt har tillväxten i skatteunderlaget bidragit till att skatteintäkterna ökat. Blickar man framåt ser det tuffare ut. Trots att kommunen växer och därmed får ökade skatteintäkter kommer kostnaderna att öka mer. Orsakerna är desamma som för Sverige i helhet; vi blir äldre, vi får fler barn samt har ökade kostnader för integration. Detta kräver även investeringar i skolor, äldreboenden och bostäder som ytterligare genererar driftkostnader, avskrivningar och räntekostnader. Sats- ningarna innebär ökad skuldsättning för Falkenberg då det blir omöjligt att egenfinansiera så stora investe- ringar. Med ökad skuldsättning ökar även riskerna vid högre räntenivåer.

Utmaningarna för Falkenberg liknar i stort de som hela Sverige står inför. 2017 ser den ekonomiska prognosen bra ut. Vid delårsbokslutet 31 augusti prognostiseras ett resul- tat om ca 90 mkr för räkenskapsåret, vilket innehåller en

ej budgeterad utdelning från Falkenberg Energi AB om 15 mkr samt försäljning av ej budgeterad exploateringsmark om 8 mkr. Rensat från dessa båda poster ger det ett resultat på 67 mkr vilket är 11 mkr högre än budgeterat överskott för 2017. Det prognostiserade resultatet 90 mkr motsvarar 3,7 % av skatter och bidrag vilket är över fullmäktiges mål om 2 % för god ekonomisk hushållning.

Kommunen har både inför 2014, 2016 och 2017 fattat nödvändiga beslut om anpassningar av nämndernas verksamhet och budgetramar till de ekonomiska för- utsättningarna. Under 2017 genomfördes en långsiktig finansiell analys med hjälp av PwC, analysen utgick från verksamheten 2016 och uppdaterades med kända inves- teringsbehov och demografiprognos. Resultatet visade att kostnaderna kommer att öka mer än intäkterna och att 2030 står kommunen inför en skattehöjning på drygt 5 kr alternativt en årlig effektivisering om 0,8 % för att uppnå överskottsålet om 2 %, vilket innebär att resul- tatet ska uppgå till minst 2 % av skatter och bidrag.

Falkenbergs demografiska förutsättningar följer i stort sett trenden som ges i prognoserna för riket, dvs. fler barn i förskole- och skolåldern samt fler äldre. Åren 2006-2012 ökade Falkenbergs befolkning med ca 200 personer per år. 2013-2015 ökade befolkningen med ca 500 personer, varav 200 beror på en kraftigt ökad flyktinginvandring. 2016 ökade befolkningen med hela 900 personer och 2017 ser ökningen ut att hamna på runt 300 personer. Skillnaden mellan 2016 och 2017 beror till största delen på att många flyktinginvandrade, bosatta i temporära boenden, folkbokfördes i Falkenberg i slutet av 2016. I början på 2017 kommunplacerades dessa i

Befolkningsutveckling

Ålder	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	I procent 2016-2026
0-5	3 005	2 991	3 096	3 155	3 187	3 220	3 225	3 235	3 240	3 247	3 249	8,1%
6-15	4 862	4 969	5 018	5 075	5 165	5 262	5 347	5 440	5 484	5 541	5 578	14,7%
16-19	1 985	1 973	1 952	1 965	1 963	1 959	1 989	1 983	2 042	2 101	2 150	8,3%
20-64	23 684	23 538	23 680	23 849	23 941	23 983	24 043	24 140	24 197	24 297	24 452	3,2%
65-79	7 495	7 692	7 865	7 937	8 086	8 233	8 288	8 329	8 358	8 376	8 350	11,4%
80-w	2 836	2 862	2 928	3 010	3 037	3 100	3 234	3 360	3 517	3 665	3 824	34,8%
Summa	43 867	44 025	44 539	44 991	45 379	45 757	46 126	46 487	46 838	47 227	47 603	8,5%

andra kommuner. Därav en stor ökning av folkbokförda år 2016 och förhållandevis få år 2017.

Kommunen får ersättning av staten för kommunplacerade flyktingar under de första två åren. Därefter övergår försörjningsansvaret för flyktingar som inte kan försörja sig själva till kommunen. Under perioden 2018-2020 övergår försörjningsansvaret för det stora antal flyktingar som kom under 2015 och 2016 till kommunen. Det är därför mycket viktigt att kommunerna, av såväl humanitära som ekonomiska skäl, lyckas med integrationen.

Årets befolkningsprognos har justerats upp jämfört med förra årets. Det finns olika anledningar till det. En är att det år 2016 var svårt att greppa vad 163 000 flyktingar verkligen skulle innebära för Falkenberg. Även om det fortfarande är osäkert vad det innebär på sikt, vet man åtminstone lite mer idag. En annan anledning är att nivån för inrikes inflyttade verkar ha etablerat sig på en högre nivå än tidigare.

2018 och 2019 beräknas befolkningsökningen bli ungefär 500 personer per år. Från 2020 och framåt beräknas ökningen vara ungefär 400 personer. Signifikant är att andelen äldre över 79 år ökar mest och andelen i arbetsför ålder minskar mest.

- Andel av totalbefolkningen över 79 år: 6,5 % (2017), 6,7 % (2020), 7,8 % (2026)
- Andel av totalbefolkningen i åldern 20-64 år: 54,0 % (2017), 52,8 % (2020), 51,4 % (2026)

Det byggs mycket 2017 och det planeras att byggas mycket även under 2018. Det är ovanligt mycket lägenheter som uppförs under året och blir färdiga för inflyttning under 2018. Några exempel är byggnation runt omkring Falkenbergs tågstation, Kristineslätt etapp 3, Bacchus och Fabos lägenheter i kvarteret Hjorten. Som vanligt är det svårt att veta vad som verkligen kommer att byggas av de planer som finns, men de uppräknade exemplen är redan påbörjade.

Antalet asylsökande placerade i Falkenberg har minskat

sedan förra året vid den här tiden. Den 1 maj 2017 var 695 personer från migrationsverkets mottagningssystem placerade i Falkenberg, jämfört med ca 1 500 vid samma tid föregående år. Falkenberg ska under 2017 ta emot 73 nyanlända enligt den så kallade bosättningslagen. 2016 låg den siffran på 79 personer.

Nämndernas tilldelning

Nämnderna tilldelas bland annat budget för volymökningar, löneökningar, ambitionshöjningar och prisuppräkning.

De totala volymökningarna uppgår till 37,2 mkr 2018, 44,2 mkr 2019 samt 17,6 mkr 2020. Volymerna utgörs av barn och elever på barn- och utbildningsnämnden, brukare på socialnämnden samt skötseltytor till följd av investeringar och exploateringar på kultur- och fritidsnämnden och tekniska nämnden. På barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden är budget avseende volymer omfattande och utgör ca 80 % av nämndernas budgetramar.

Budgeterade löneökningar för 2018 uppgår till 43,9 mkr. 2019 och 2020 budgeteras löneökningarna till 45,8 mkr respektive 45,6 mkr. Under perioden budgeteras även ett ökat personalomkostnadspålägg 2018, ökade lokalkostnader, ambitionsökningar mm. Dessa förändringar framgår i avsnittet om nämndernas budgetramar.

I föregående års budget beslutades om halverad prisuppräkning 2018 och 2019. 2020 tilldelas full uppräkning. Prisuppräknings baseras på PKV (prisuppräkning för kommunal verksamhet).

Den ekonomiska framtiden med demografiutmaningar och stora investeringar som följd ställer krav på förändring och optimering av kommunens verksamhet. Försörjningskvoten minskar, dvs. de i arbetsför ålder ökar inte i samma takt som äldre och yngre. Ny teknik, digitalisering och ändrade arbetssätt är möjliga verktyg för att minska kostnaderna i kommunerna, samtidigt som det ger möjlighet att bibehålla eller öka kvaliteten i verk-

samheterna. Bedömningen är att det finns utrymme för en verksamhetsöversyn där kostnaderna i nämnderna ses över. Denna översyn ska resultera i anpassningar i verksamheten, med lägre kostnader som följd. På barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden, som ansvarar för kommunens mest omfattande kärnverksamheter, motsvarar detta en minskad budgettram med 0,5 % 2018 och 0,8 % 2019 och 2020. Övriga nämnders budgettram minskas med 1 % per år.

Nämndernas tilldelning, tkr	2018	2019	2020
Volymökningar	37 165	44 167	17 605
Löneökningar	43 879	45 779	45 591
Övrigt, inklusive ambitionsökningar	33 124	508	1 989
Prisuppräkning	4 754	5 440	11 018
Effekt verksamhetsöversyn	-14 559	-21 201	-21 626
Summa	104 363	74 693	54 577

God ekonomisk hushållning

För att långsiktigt uppnå god ekonomisk hushållning har Falkenbergs kommun 2015 beslutat om ett resultatmål om 2 % av skatteintäkter och statsbidrag samt att soliditeten skall uppgå till 30 %. I soliditetsberäkningen har hela pensionsskulden före 1998 inräknats och förmedlade lån till dotterbolagen exkluderats.

Budgeterad resultatandel uppgår till 1,6 % 2018 och 1,5 % 2019. Dessa år nås därmed inte överskottsmålet fullt ut, trots de åtgärder som sker till följd av verksamhetsöver-

synen. Först 2020 uppnås resultatmålet och överskottet uppgår då till 2,4 %. Behov av fortsatt anpassning av verksamheten kommer sannolikt att fortgå även efter planperioden för att upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Soliditeten beräknas till 30,3 % år 2018, 27,6 % år 2019 och 27,1 % 2020. Anledningen till att soliditeten sjunker är att kommunens stora investeringsbehov ökar kommunens skuldsättning. För att inte lånebehovet ska öka för mycket, och soliditeten därmed minska, är det viktigt att resultatmålet upprätthålls på sikt.

Se vidare avsnittet ”Finansiell analys”.

Ekonomi i balans och resultatutjämningsreserv

Falkenbergs kommun har inget underskott att återställa från tidigare år enligt balanskravet. Falkenbergs kommun har per bokslut 2016 en resultatutjämningsreserv (RUR) om 227 mkr. Prognosen för RUR vid bokslut 2017 är 240,7 mkr. Syftet med reserven är att den ska kunna användas för att utjämna resultatet över en konjunkturcykel. Kommunen kan alltså under vissa förutsättningar reservera (öronmärka) delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv. Denna kan sedan användas om resultatet efter balanskravsutredning vid bokslut är negativt. Kommunen har också möjlighet att i samband med budgetarbetet, under vissa förutsättningar, planera och disponera resultatutjämningsreserven under det kommande året för att undvika kortsiktiga verksamhetsneddragningar. Falkenbergs kommun planerar inte att disponera resultatutjämningsreserven under planperioden.

Balanskravsutredning

Beräkning av reservering, mkr	2016	2017	2018	2019	2020
Årets resultat	99,4	89,8	39,1	37,2	62,7
Balanskravsjusteringar	-13,2	-0,4	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	86,2	89,4	39,1	37,2	62,7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-28,4	-13,7	-4,7	-9,0	-9,6
Användning av medel från resultatutjämningsreserven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	57,8	75,7	34,4	28,2	53,1
Akkumulerad resultatutjämningsreserv	227,0	240,7	245,4	254,4	264,0

Begränsningar

Balanskravsresultatet skall uppgå till minst 1% av skatteintäkter och statsbidrag

- 1 % av skatteintäkter och statsbidrag	22,7	24,1	24,5	25,4	26,4
---	------	------	------	------	------

Eget kapital inkl pensionsförpliktelsen skall vara positiv

- Eget kapital inkl. pensionsförpliktelse	736,2	844,3	902,3	947,2	1 018,8
---	-------	-------	-------	-------	---------

Kommunens skatteintäkter

Kommunfullmäktige har beslutat om en oförändrad skattesats för 2018 på 21,10. Skatteintäkter kommer in i kommunkassan det år som de avser, men är preliminära fram tills taxeringen är slutgranskad i december påföljande år. Därför spelar prognoser över skatteunderlagets tillväxt stor roll för planeringen i kommuner och lands-ting. Om tillväxten av kommunens skatteunderlag skiljer sig från den genomsnittliga tillväxten i riket, justeras det via inkomstutjämnningen. Falkenbergs kommun använder sig av SKL:s prognoser vad gäller skatteunderlagets tillväxt. Enligt SKL:s cirkulär 17:47 anges skatteunderlagets tillväxt för år 2017 till 4,4 %, för år 2018 till 3,4 %, för år 2019 till 3,5 % och för år 2020 till 3,8 %.

Sedan 2015 ligger kommunens egen befolkningsprognos till grund för budgetarbetet. Under våren 2017 tog kommunstyrelsen beslut om den prognos som ligger till grund för planperiodens budget. Prognosen presenteras under stycket ”Befolkningsutveckling”.

Tkr	2018	2019	2020
Skatteintäkter	1 880 276	1 949 921	2 013 532
Slutavräkning 2018	-7 784		
Summa	1 872 492	1 949 921	2 013 532

Statsbidrag och kommunal fastighetsavgift

Budgeterade belopp för statsbidrag och kommunal fastighetsavgift utgår från SKL cirkulär 17:47. De generella statsbidragen utgörs av inkomst- och kostnadsutjämn-ning samt regleringsbidrag/-avgift. De utbetalas tillsam-mans med skatteintäkterna och är preliminära tills tax-eringen är slutgranskad. Inkomstutjämnningen reglerar att kommunen uppnår en garanterad nivå med 115 % av en uppräknad medelskattekraft. Kostnadsutjämnningen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kost-nadsskillnader, t.ex. skillnader i andelen barn eller an-delen äldre. Systemet ska däremot inte utjämna för skill-nader i vald servicenivå, avgiftssättning och effektivitet.

Falkenbergs kommun är bidragstagare i inkomstutjämn-ningen. Skattekraften i Falkenberg är preliminärt beräk-nad till 90,4 % av riksgenomsnittet 2018, vilket medför ett bidrag med 10 648 kr per invånare.

Kostnadsutjämnningen bygger på kommunens beräkna-de standardkostnader som jämförs med rikets genom-snittliga standardkostnader. Prognosen för kostnadsut-jämningen 2018 är en avgift om 36,1 mkr. Detta är en ökning av avgiften med 8,2 mkr jämfört med prognosen för 2017. Anledningen är att Falkenbergs standardkostnad ökar långsammare än riket inom flertalet områden, men framförallt inom området individ- och familjeomsorg.

Budgerade statsbidrag Tkr	2018	2019	2020
Inkomstutjämnning	468 256	476 032	503 744
Kostnadsutjämnning	-36 060	-36 250	-33 193
Regleringsbidrag/-avgift	6 633	19 980	30 053
LSS-utjämnning	13 761	13 922	14 063
Fastighetsavgift	99 187	99 187	99 187
Välfärdssatsning	29 951	21 390	12 840
Summa	581 728	594 261	626 694

Utöver de generella statsbidragen utbetalas även utjämnning av LSS-kostnader (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt kommunal fastighetsavgift. LSS-utjämnningen är ett mellankommunalt system där avgifter och bidrag beror på den specifika kommunens kostnader i förhållande till övriga kommuner. Den preliminära beräkningen år 2018 för LSS-utjämnningen är ett bidrag med 13,8 mkr. Jämfört med prognosen 2017 har bidraget minskat med 0,7 mkr. De kostnader som ligger till grund för LSS-utjämnningen 2017 och 2018 i Falkenberg har ökat något. Då övriga kommuners kostnader ökat ännu mer, innebär det dock att LSS-utjämnningen för Falkenberg minskar.

Prognosen för Falkenbergs intäkter från fastighetsavgifter 2018 är 99,2 mkr. Detta är en ökning med 9,5 mkr jämfört med prognosen för 2017. Ökningen är hänförlig till den fastighetstaxering av småhus som ska göras under 2018. Fastighetstaxeringen utgår från försäljningspriserna 2016 och SCB har utifrån den uppskattat effekterna på fastighetsavgiften. Vidare förväntas inkomstbasbeloppet öka ytterligare 2018, vilket också påverkar avgiften.

Regleringsbidrag/-avgift beräknas på totalnivån. Nettot av utjämningsbidrag/avgift, LSS-utjämnning och kommunal fastighetsavgift jämförs med de av staten anslagna medlen för kommunal utjämnning. Detta genererar ett bidrag eller en avgift för kommunerna beroende på om de anslagna medlen till utjämnningen är högre eller lägre än nettot. För Falkenbergs del uppgår regleringsbidraget till 6,6 mkr 2018. I regleringsbidraget ingår även den del av de välfärdsmiljarder som regeringen beslutade om i budgetpropositionen 2017. Denna del fördelas utifrån befolkningen och uppgår för Falkenberg till 9,2 mkr 2018, 15,3 mkr 2019 samt 21,5 mkr 2020. Resterande del fördelas enligt flyktingvariabler och uppgår till 30,0 mkr 2018, 21,4 mkr 2019 samt 12,8 mkr 2020.

Även de nya resurserna till välfärden, om 3,5 mdr 2019 och 7 mdr 2020, som regeringen aviserade i budgetpropositionen 2018, ingår i regleringsbidraget från 2019.

För Falkenbergs del uppgår dessa nya resurser till 15,3 mkr 2019 och 30,6 mkr 2020.

Maxtaxan för barnomsorgen är i sin form ett generellt bidrag men utbetalas av Skolverket och inte tillsammans med preliminära skatteintäkter. För 2018 har intäkterna för maxtaxan budgeterats till 9,8 mkr. I resultatbudgeten räknas maxtaxan till verksamhetens intäkter och inte som ett statsbidrag.

Finansnetto och internränta

På de lån som förmedlats till kommunala bolagen, vidarebefordras kommunens räntekostnad. Därför ingår det ränteintäkter, bland de finansiella intäkterna, från de lån som förmedlas till de kommunala bolagen samt en förmedlingsavgift om 0,45 % som belöper på dessa lån. Detta innebär att räntorna på de förmedlade lånen återfinns med samma belopp både bland finansiella intäkter och kostnader. I budgeten för 2018 ingår förmedlingsavgift om 6,7 mkr och fram till 2020 ökar denna intäkt med ca 1,1 mkr per år. Bolagen räntesäkrar sig genom ränteswapar, kostnaden för swaparna belastar respektive bolag.

För kommunens egna lån har en räntesats om 2,11 % budgeterats för år 2018, 1,98 % för år 2019 och 2,14 % för år 2020. I denna räntesats har hänsyn tagits till räntesatser på befintliga lån och ränteswapar, men även bedömd kostnad för nyupptagna lån och ränteswapar under planperioden. När räntenivån fastställs för 2018-2020 finns ett riskantagande medräknat. Risken är antagen så att räntekostnaden ökar med 0,5 % och bankens marginal ökar med 0,2 % varje år 2018-2020.

Internräntan för planperioden uppgår till 1,75 %, vilket är i linje med SKL:s rekommendation. Internräntan ska spegla den långsiktiga kostnaden för utnyttjande av kommunens tillgångar. Internräntan används till att beräkna kapitalkostnader och hyreskostnader för nämnderna.

Arbetsgivaravgifter och övriga personalomkostnader

I budget 2018 beräknas personalomkostnadspålägget till 39,2 %, en ökning jämfört med 2017 med 1,2 procentenheter. Det föreslagna personalomkostnadspålägget om 39,2 % är i enlighet med SKL:s förslag och ökningen är framförallt hänförlig till ökade kostnader för avtalspensioner. Tidigare har den kollektivavtalade pensionen uppgått till 6,83 % av personalomkostnadspålägget medan SKL:s rekommendation nu är att det ska uppgå till 7,70 %. Utöver avtalspensionerna utgörs personalomkostnadspålägget av 31,42 % för arbetsgivaravgifter samt 0,08 % för avtalsförsäkringar.

Pensionskostnad

År 1998 ändrades pensionssystemet från intjänande av pensionspoäng, där kommunen ansvarade för framtida utbetalningar av tjänstepension, till avgiftsbestämda årliga premier för tjänstepension. I dagsläget belastas den kommunala ekonomin av såväl pensionsutbetalningar från pensionsförpliktelsen, som avgifter för nyintjänad individuell pension för dagens anställda. Kostnaden för pensionsutbetalningar budgeteras centralt. Kostnaden för pensionsavgiften för dagens anställda budgeteras på nämnderna, som en del av personalomkostnadspålägget för sociala avgifter. Utöver pensionsutbetalningar och pensionsavgifter finns det även central budget för lokalt avtalad pensionsförstärkning, samt pensionsavgifter till förtroendevalda.

De centralt budgeterade pensionsutbetalningarna är 2018 budgeterade till 41,3 mkr inklusive löneskatt (prognos KPA Pension). Motsvarande belopp för 2019 och 2020 uppgår till 40,7 mkr respektive 41,7 mkr. KPA Pension har tagit fram en långtidsprognos som visar att Falkenbergs kommun nådde toppen gällande pensionsutbetalningar kring 2014, och att dessa kommer att ligga på en ganska konstant nivå fram till omkring 2025, då de börjar avta.

Pensionsskuld och pensionsförpliktelse					
Mkr	Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Pensionsförpliktelse	831,3	813	794,1	786,4	777,5
Avsättning i balansräkningen	16,8	24,5	24,8	24,5	24,6

Budgeterade pensionskostnader inkl. löneskatt			
Tkr	2018	2019	2020
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt (t o m 1998)	41 335	40 668	41 720
Pensionsavgifter inkl. löneskatt (efter 1998)	67 100	68 578	71 597
Premier förmåns pensioner	8 006	9 890	13 820
Pensionsförstärkning	1 500	1 000	500
Pensionsavgifter förtroendevalda	2 032	2 032	2 032
Förvaltningskostnader	500	500	500
SUMMA	120 473	122 668	130 170

Förslag om ändrad redovisning av pensioner får ekonomiska effekter

Under våren 2016 presenterades ett förslag på en ny redovisningslag (SOU 2016:24) där dagens blandade redovisningsmodell för pensionskostnader ska ersättas av fullfondsredovisning. Förslaget innebär för Falkenberg att pensionsskulder relaterade till tiden före 1998 (ca 831 mkr 2016-12-31), som nu redovisas som en ansvarsförbindelse, skall skuldföras. Eget kapital minskar då motsvarande.

Skillnaden före och efter fullfonderingsmodellens eventuella införande innebär att kommunernas årliga resultat efter införandet kommer att bli högre. Ökningen motsvarar den årliga betalningen av pensioner som avser intjänande före 1998. Likviditeten påverkas dock inte positivt i motsvarande mån. Pensionerna skall utbetalas trots att åtagandet skuldförs.

Det skulle med andra ord vara nödvändigt att öka resultatmålet motsvarande den årliga betalningen av pensionerna hänförliga till före 1998. Detta trots att de inte kommer att belasta resultaträkningen, men väl kommunernas likviditet, då beloppet skall utbetalas varje år. Detta innebär i Falkenbergs fall ca 40 mkr eller knappt 2 % av skatter och bidrag. I annat fall kommer Falkenberg att få låna för att finansiera den delen av pensionsåtagandet.

Kompensation för löneökningar

Liksom tidigare år avsätts medel för löneökningar centralt och fördelas ut till nämnderna först när lokala förhandlingar är avslutade. Avsatta medel för löneökningar utgår från SKL:s prognos på ökning av arbetskraftskostnader enligt SKL cirkulär 17:47 till viss del justerat med egna bedömningar utifrån Falkenbergs förutsättningar.

Justering för avskrivningar och internränta

I budget 2018, budgetram 2019 och plan 2020 budgeteras för avskrivning, internräntor och övriga driftskostnader till följd av nya investeringar som ska tas i drift under perioden. Avsättningen görs centralt och när investeringen är slutförd och objektet tas i drift, tillförs dessa budgetmedel den nämnd som kommer använda objektet. Nämndernas budgetramar justeras även med de kapitalkostnader (avskrivningar och internränta) som minskar på grund av ett minskande avskrivningsunderlag.

Justering internhyressystemet

I internhyressystemet regleras hyreskostnaderna till nämnderna. Samtliga kostnader ligger på tekniska nämnden och fördelas därifrån ut till övriga nämnder via interndebitering. I hyran ingår energikostnader, kapitalkostnader, kostnader för administration, försäkring, fastighetskatt, säkerhet och bevakning samt fastighetsunderhåll. Kostnaden för fastighetsunderhåll är schablonberäknad utifrån yta medan övriga kostnader baseras på faktiska kostnader. Förändringar i hyran beror på tillkommande eller lämnad lokalyta samt justering av kapitalkostnader och övriga driftskostnader.

Kompensation för prisökningar

Nämnderna har tilldelats kompensation med prisuppräkning för övriga kostnader. Denna är beräknad enligt SKL:s prognos gällande prisindex för kommunal verksamhet enligt SKL cirkulär 17:47. Barn- och utbildningsnämndens köp av huvudverksamhet i förskola och skola samt barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens kostnader för köp från kommunens kost- och städservice är personalintensiva och följer i högre grad löneökningstakten än övriga kostnader. Den del som är hänförlig till övriga kostnader kompenseras med prisuppräkning medan resterande del räknas upp med löneökningstakten. Även volymökningarna i kommunens resursfördelningsmodell hanteras på detta sätt. Vissa verksamheter, som inte följer den normala inflationen, regleras via avtal. De här kostnadsökningarna

hanteras separat och de är därför undantagna från den generella prisuppräkningen. Socialnämndens köp av verksamhet inom vård och omsorg är ett exempel på avtal där uppräkningen sker separat enligt avtal. Även internhyreskostnader är undantagna från den generella prisuppräkningen då dessa justeras i nämndernas ramar separat.

De demografiutmaningar som kommunen står inför innebär stora investeringar. Det ställer krav på förändring och optimering av kommunens verksamhet. Beslutet i budget 2017 om halverad prisuppräkning 2017-2019 i samtliga nämnder kvarstår. Från 2020 tilldelas nämnderna åter full prisuppräkning.

Övriga centralt budgeterade poster

En central regleringspost har avsatts för ökade personalskulder (semester- och övertidskuld) med 2,6 mkr 2018. Medlen är avsatta för att kompensera för den värdeökning som löneökningarna medför på sparade semesterdagar och redan inarbetad tid. Övriga förändringar inom semesterskulden hanteras av nämnderna, då avsättning till skulden kostnadsredovisas hos dem i samband med intjänandet av semester. Centralt budgeterade medel för löneökningar samt kapital- och driftskostnader för nya investeringar uppgår till 48,1 mkr 2018. Dessa medel fördelas ut till nämnderna när kostnaderna uppstår och är fastställda.

Resultatbudget

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Verksamhetens intäkter och kostnader	-2 096,5	-2 206,6	-2 233,4	-2 310,9	-2 385,6	-2 440,2
Avskrivningar	-100,3	-96,4	-93,7	-100,7	-112,6	-121,6
Verksamhetens nettokostnader	-2 196,8	-2 303,0	-2 327,1	-2 411,6	-2 498,2	-2 561,8
Skatteintäkter	1 733,3	1 805,4	1 811,2	1 872,5	1 949,9	2 013,5
Generella statsbidrag	537,5	562,8	596,0	581,7	594,3	626,8
Finansiella intäkter	36,7	18,6	23,2	20,7	32,7	46,7
Finansiella kostnader	-11,3	-27,7	-13,5	-24,2	-41,5	-62,5
Årets resultat	99,4	56,1	89,8	39,1	37,2	62,7

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	2018	2019	2020
Nämndernas ramar			
Kommunstyrelsen exkl. affärsverksamhet	161 684	154 481	154 602
Affärsverksamhet	4 997	6 427	5 168
Barn- och utbildningsnämnden	1 067 950	1 077 989	1 084 119
Socialnämnden exkl. försörjningsstöd	894 559	923 155	928 257
Försörjningsstöd	30 000	30 000	30 000
Kultur- och fritidsnämnden	120 831	120 066	126 580
Tekniska nämnden	50 218	50 611	47 921
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	8 342	8 278	8 237
Bygglövsnämnden	6 835	6 850	6 952
Servicenämnden	5 948	5 896	5 849
Överförmyndarnämnden	3 151	3 169	3 187
Revisionen	1 548	1 544	1 554
Summa nämndernas ramar	2 356 063	2 388 466	2 402 426
Övriga kommungemensamma poster			
<i>Externa poster</i>			
Pensionskostnader totalt	120 473	122 574	128 546
Ökning semesterlöneskuld	2 558	2 722	2 626
<i>Interna poster</i>			
Interna räntor	-32 109	-36 538	-39 463
Intern pensionsavgift	-73 679	-75 943	-78 183
<i>Budgetregleringsposter nämnderna och statsbidrag maxtaxa</i>			
Avsättning för löneökningar samt drift- och kapitalkostnader för nya investeringar	48 081	109 710	165 605
Effekt av arbetet med attraktiv arbetsgivare		-3 000	-10 000
Statsbidrag maxtaxa	-9 765	-9 765	-9 765
Summa nettokostnad	2 411 622	2 498 226	2 561 792

Nämndernas budgetramar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tillförs medel för riksdagsval 2018 och EU-val 2019.

I takt med att kommunen växer i en högre takt ökar belastningen på kommunens samhällsbyggnadsavdelning. För att främja kommunens strategiska samhällsplanering förstärks samhällsbyggnadsavdelningens budget från 2019 för att rymma två ytterligare planarkitekter samt en mark- och exploateringsingenjör. 50 % av löne- och kostnaderna finansieras via uppdrag respektive exploateringsprojekt.

Kommunstyrelseförvaltningen ska under 2018-2020 bedriva ett arbete för att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Arbetet drivs i projektform och finansieras efter 2020 av lägre kostnader i verksamheterna. Under 2019 förväntas effekterna av lägre kostnader för sjukskrivning, rekrytering/introduktion samt vikarier uppgå till 3 mkr 2019 och ytterligare 7 mkr 2020. Effekten av de minskade kostnaderna är centralt budgeterade, för att nästa år fördelas mellan nämnderna.

Till följd av en ny upphandling av IT-service och telefoni justeras kommunstyrelsens budget för minskade kostnader. Från 2018 avgår medlen till kommunens fibersatsning då syftet med projektet nu är uppnått. Medel tilldelas för att säkerställa att kommunens IT-säkerhet är tillfredsställande.

För arbetsmarknadsåtgärder tillförs kommunstyrelsen, enligt tidigare beslut, en utökning av budgetramen för projektet Steget vidare, som har som mål att skapa arbete för personer med funktionsnedsättning. Vidare ökas budgeten för det stöd kommunen betalar ut till sociala företag. Budget för sysselsättningsåtgärder för ungdomar som nyttjats till studentmedarbetarsystemet tas bort, kostnaderna kommer istället belasta anställande förvaltningar. Satsningen på resursjobb som startade under 2016 har visat sig vara en bra investering för kommunen och från hösten 2017 satsar kommunen även på att införa extratjänster.

Budgetramen justeras för förändringar i elproduktionen från både vindkraft och vattenkraft. På vindkraften handlar det framförallt om fallande priser på elcertifikat och på vattenkraften kommer produktionen under 2018-2019 vara lägre än normalt, då en ombyggnad av Hertings kraftverk pågår.

Under 2018 sker en utökning av kommunstyrelsens oförutsedda budget för att ta höjd för eventuella kostnader för evakueringspaviljonger i samband med till- och ombyggnad av skolor och förskolor. Kommunstyrelsens budgetram justeras även för tillfälliga poster samt prisuppräkning, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m.

Kommunstyrelsens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	6 723	410		-410
Partistöd	2 280			
Medlemsavgifter	3 586			
Kommunstyrelseförvaltning och gemensam service	67 578	500	-3 150	
Personalutbildning och personalsocial verksamhet	9 072			
Fysisk och teknisk planering	1 674			
Näringsliv och turism	965			
Medfinansiering projekt	1 655			
Miljö och hållbar utveckling	1 676			
Räddningsförbundet	45 630	556	541	548
Arbetsmarknad och introduktion	23 147	1 200	-150	
Arrenden	-3 877			
Vårdnadsbidrag	300	-300		
Prisuppräknig		573	656	1 328
Internhyresjustering		42		
Justering kapitalkostnader		-1 519	-1 465	-357
Justering löneavtal 2017		325		
Höjning av personalomkostnadspålägg		579		
Effekt av verksamhetsöversyn		-1 091	-1 036	-988
Summa exkl. affärsverksamhet	160 409	1 275	-4 604	121
Budgetram exkl. affärsverksamhet	160 409	161 684	157 080	157 201
Exploateringsverksamhet	3 578	10		
Elförsörjning	442	1 079	1 558	-1 145
Effekt av verksamhetsöversyn		-112	-127	-114
Summa affärsverksamhet	4 019	977	1 431	-1 259
Budgetram inkl. affärsverksamhet	164 429	166 681	163 508	162 370

Kommunstyrelsen

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Övrig politisk verksamhet			
Riksdagsval	410	-410	
Europaparlamentsval		410	-410
Kommungemensam verksamhet			
Justering kostnader IT-drift	-200		
Flytt av budget för IT-service från barn- och utbildningsnämnden	2 600		
Justering kommunens möbellager , hyra	-3 000		
Strategisk samhällsplanering - utökning planenheten		700	
Strategisk samhällsplanering - utökning mark- och exploateringsenheten		350	
Attraktiv arbetsgivare - proaktivt arbete	500	500	
Lägre kostnader till följd av ny upphandling av IT-service och telefoni	-2 100		
Justering fibersatsning	-2 500		
Informationssäkerhet	500		
Utökning av kommunstyrelsens oförutsedda budget	4 700	-4 700	
Räddningstjänst och samhällsskydd			
Justering/indexuppräknning Räddningsförbundet	556	541	548
Arbetsmarknad och introduktion			
Sysselsättningsåtgärder ungdomssatsning	-500		
Justering arbetsmarknadsåtgärder	750		
Arbete för funktionsnedsatta	950	-150	
Affärsverksamhet			
Justering budget elproduktionen, vindkraft	1 016	1 405	165
Justering budget elproduktionen, vattenkraft	80	168	-1 312
Justering kapitalkostnader	-17	-15	2
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	10		
Effekt av verksamhetsöversyn	-112	-127	-114
Ofördelat/övrigt			
Justering vårdnadsbidrag	-300		
Justering internhyra	42		
Justering kapitalkostnader	-1 519	-1 465	-357
Prisuppräknning	573	656	1 328
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	325		
Höjning av personalomkostnadspålägg	579		
Effekt av verksamhetsöversyn	-1 091	-1 036	-988
Summa förändring	2 252	-3 173	-1 138

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens budget justeras årligen med volymförändringar avseende barn- och elevantal enligt kommunens resursfördelningsmodell baserat på kommunens antagna befolkningsprognos. Volymökningarna på barn- och utbildningsnämnden avser framförallt ett ökat barn- och elevantal på förskola och grundskola. Då antalet elever på gymnasieskolan var för högt budgeterat 2017 budgeteras här volymminskningar 2018, för att sedan ligga relativt stilla under perioden. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

Enligt tidigare beslut tilldelas nämnden medel för att uppnå helårseffekt 2018 för den nystartade öppna förskolan i Ullared. Vidare tilldelas nämnden medel för tillkommande generella statsbidrag inom barn- och utbildningsområdet.

Omprövning av budget för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar innebär att beloppet kvarstår under 2018 och att en ny omprövning ska göras inför 2019 utifrån rådande behov.

Det har införts ett kommunalt medfinansieringskrav för yrkesutbildningar på gymnasial nivå. För att erhålla statsbidrag krävs att kommunen finansierar motsvarande antal platser. I samband med att nämnden tilldelas medel för medfinansieringen, ökas även ambitionen i antalet utbildningsplatser från cirka 35 till 90. Vidare kompenseras vuxenutbildningen för det tidigare riktade bidraget "Rätt till Komvux" som övergått till att bli ett generellt bidrag. Ytterligare ska medel tillskjutas för att kombinera yrkesutbildningar med SFI samt att organisera språkstöd till föräldralediga. Detta ska finansieras via de statliga medel som kommunen erhöll 2015 som ett stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen.

Till följd av en ny upphandling av IT-service och telefoni justeras nämndens budget med de minskade kostnaderna.

Barn- och utbildningsnämndens budgetram justeras även för tillfälliga poster samt prisuppräknning, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m.

Barn- och utbildningsnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 385			
Kulturskola	9 610			
Förskoleverksamhet	243 564	12 827	10 446	5 774
Familjedaghem	7 020			
Fritidshem	40 174	2 620	26	503
Förskoleklass och grundskola	434 482	13 158	4 491	6 283
Gymnasieskola	189 010	-6 277	-187	117
Kommunal vuxenutbildning	23 883	5 889		
Korttidstillsyn	2 548			
Ofördelad verksamhet	78 933			
Generella statsbidrag till barn- och utbildningsnämnden		1 743	816	18
Prisuppräknning		1 766	2 021	4 092
Internhyresjustering		4 862		
Justering kapitalkostnader		-777	-537	-753
Justering löneavtal 2017		4 874		
Höjning av personalomkostnadspålägg		5 640		
Höjning av personalomkostnadspålägg, friskolor		2 426		
Minskade kostnader ny IT-upphandling		-2 300		
Flytt av budget för IT-service till kommunstyrelsen		-2 600		
Minskade kostnader ny telefoniupphandling		-453		
Effekt av verksamhetsöversyn		-5 439	-9 026	-9 299
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet		-618	-611	-605
Summa	1 030 609	37 341	7 439	6 130
Budgetram	1 030 609	1 067 950	1 075 389	1 081 519

Barn- och utbildningsnämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Förskola			
Volymjustering förskola	12 649	10 446	5 774
Justering e-tjänster i förskolan	-172		
Öppen förskola Ullared	350		
Grundskola			
Volymjustering grundskola inklusive grundsärskola	13 176	4 468	6 283
Volymjustering fritidshem	2 620	26	503
Statsbidrag för ökad undervisningstid matematik	-18	23	
Gymnasieskola			
Volymjustering gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola	-6 278	1 213	117
Omprovning budget internat för elever med NPF		-1 400	
Statsbidrag för nya gymnasiesärskolan	1		
Vuxenutbildning			
Regional yrkesvux	3 600		
Statsbidrag för Rätt till Komvux	2 289		
Ofördelat/övrigt			
Generella statsbidrag destinerade barn- och utbildningsnämnden	1 743	816	18
Justering internhyra	4 862		
Justering kapitalkostnader	-777	-537	-753
Prisuppräknning	1 766	2 021	4 092
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	4 874		
Höjning av personalomkostnadspålägg inkl. friskolor	8 066		
Minskade kostnader till följd av ny IT-upphandling	-2 300		
Flytt av budget för IT-service till kommunstyrelsen	-2 600		
Minskade kostnader till följd av ny mobiltelefoniupphandling	-453		
Effekt av verksamhetsöversyn	-5 439	-9 026	-9 299
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet	-618	-611	-605
Summa förändring	37 341	7 439	6 130

Barn- och utbildningsnämndens volym- och resursfördelning

Volymerna samt å-priser	Budget 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Förskola				
Antal barn i förskola kommunen	1 561	1 704	1 799	1 850
Å-pris per barn i förskola kommunen, kr		106 874	109 958	113 221
Summa volymförändring (kr)		15 282 982	10 446 010	5 774 271
Antal barn i förskola annan huvudman	654	630	630	630
Å-pris per barn i förskola annan huvudman, kr		109 730	112 906	116 267
Summa volymförändring (kr)		-2 633 520	0	0
Summa förskola		12 649 462	10 446 010	5 774 271
Grundskola				
Antal elever i grundskola kommunen	4 323	4 400	4 428	4 490
Å-pris per elev i grundskola kommunen, kr		80 913	83 248	85 718
Summa volymförändring (kr)		6 230 301	2 330 944	5 314 516
Antal elever i grundskola annan huvudman	500	549	574	585
Å-pris per elev i grundskola annan huvudman, kr		83 075	85 480	88 023
Summa volymförändring (kr)		4 070 675	2 137 000	968 253
Volymförändring grundsärskola (kr)		2 874 857	0	0
Summa grundskola		13 175 833	4 467 944	6 282 769
Fritidshem				
Antal elever i fritidshem kommunen	1 713	1 803	1 799	1 815
Å-pris per barn på fritidshem kommunen, kr		22 454	23 104	23 791
Summa volymförändring (kr)		2 020 860	-92 416	380 656
Antal elever i fritidshem annan huvudman	114	140	145	150
Å-pris per barn på fritidshem annan huvudman, kr		23 056	23 725	24 433
Summa volymförändring (kr)		599 456	118 625	122 165
Summa fritidshem		2 620 316	26 209	502 821
Gymnasieskola				
Antal elever i gymnasieskola kommunen	1 244	1 201	1 236	1 255
Å-pris per barn i gymnasieskola kommunen, kr		86 223	89 016	91 972
Summa volymförändring (kr)		-3 707 589	3 115 560	1 747 468
Antal elever i gymnasieskola annan huvudman	433	408	390	375
Å-pris per barn i gymnasieskola annan huvudman, kr		102 803	105 681	108 725
Summa volymförändring (kr)		-2 570 075	-1 902 258	-1 630 875
Volymförändring gymnasiesärskola (kr)		0	0	0
Summa gymnasieskola		-6 277 664	1 213 302	116 593
Summa volymförändring		22 167 947	16 153 465	12 676 454

Socialnämnden

Socialnämndens budget justeras årligen med volymförändringar i verksamheterna enligt kommunens resursfördelningsmodell baserat på kommunens antagna befolkningsprognos. Volymökningarna på socialnämnden utgörs av ökningarna inom äldreomsorgen och handikappomsorgen. Inom handikappomsorgen har tidigare beslutade platser inom servicebostad socialpsykiatri skjutits fram för att starta upp 2018 och 2019. Den stora ökningen 2019 beror på att utbyggnationen av det särskilda boendet på boendet på Solhaga startar upp. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

Enligt tidigare beslut har nämnden tilldelats medel från 2017 för att starta upp trygghetsboende plus, ett steg mellan hemtjänst och särskilt boende. Från 2019 minskas nämndens budget då satsningen beräknas resultera i minskade kostnader inom äldreomsorgen. Från 2018 satsas medel på en ny träffpunkt knuten till trygghetsboende plus på Hjortsberg.

För att möta den demografiska utmaningen med en ökande åldrande befolkning tilldelas nämnden under 2018-2020 medel till ett planeringscenter för individuell omsorg. Här ska ett arbetslag prova ut och implementera tekniska lösningar och lämpliga vårdalternativ inom äldreomsorgen. En investeringsbudget finns knuten till projektet, avsedd att användas till nya tekniska lösningar och hjälpmedel. Effekten av satsningen förväntas innebära minskade kostnader för nämnden från 2020.

För att höja personalens kunskapsnivå kring demensvård görs 2018 en ettårig utbildningssatsning. De statsbidrag som idag används för att öka bemanningen inom äldreomsorgen försvinner 2019. Medel tilldelas för att bibehålla personaltätheten i kommunens verksamhet.

Beroende på en försenad uppstart av boende för funktionsnedsatta görs en justering av beloppen mellan åren. Enligt ett tidigare beslut görs en nedjustering av budgeten för daglig verksamhet under 2018. Detta är en följd av att satsningen på att skapa arbete för personer med funktionsnedsättning (steget vidare), som startade 2014, förväntas ge effekt i form av minskade kostnader i den dagliga verksamheten.

För att säkerställa att det finns anpassade boende/vårdalternativ för personer med beroendeproblematik ska ett lågtröskelboende startas upp under 2018/2019. I budget 2017 fick socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen i uppdrag att utreda olika alternativ till en förändrad organisation kring försörjningsstödet. Baserat på utredningen beslutades att ansvaret för budgeten, rörande utbetalning av försörjningsstöd, flyttas från kommunstyrelsen till socialnämnden. Ett ytterligare uppdrag ges, att genomföra en samlokalisering av arbetsmarknadsavdelningen och verksamheten för försörjningsstöd.

Socialnämndens budgetram justeras även för tillfälliga poster samt prisuppräknings, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m.

Socialnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 730			
Administration och förvaltningsledning	122 039			
Äldreomsorg	387 097	13 336	17 083	-508
Hemsjukvård	49 689			
Handikappomsorg	191 260	6 432	6 550	1 206
Individ- och familjeomsorg	107 847	1 700	1 700	
Generella statsbidrag till socialnämnden		80		
Prisuppräknings		1 162	1 330	2 696
Internhyresjustering		1 322		
Justering kapitalkostnader		-486	-394	-747
Justering löneavtal 2017		3 834		
Höjning av personalomkostnadspålägg		3 339		
Uppräkning köp av verksamhet		9 940	10 208	10 484
Minskade kostnader ny telefoniupphandling		-955		
Effekt av verksamhetsöversyn		-4 526	-7 603	-7 753
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet		-281	-278	-276
Summa exkl. försörjningsstöd	859 662	34 897	28 596	5 102
Budgetram exkl. försörjningsstöd	859 662	894 559	923 155	928 257
Försörjningsstöd	30 000			
Budgetram inkl. försörjningsstöd	889 662	924 559	953 155	958 257

Socialnämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Äldreomsorg			
Volymförändring särskilt boende		16 907	
Volymökning hemtjänst	3 528	1 506	1 557
Volymökning larmverksamhet	2 723	1 870	1 935
Trygghetsboende plus/effekt av lägre kostnader i särskilt boende		-7 000	
Planeringscenter för individuell omsorg (PIO)	3 600		
Effekt av tekniksatsning knuten till PIO			-4 000
Träffpunkt trygghetsboende Hjortsberg	1 285		
Metodutveckling demensvård	2 200	-2 200	
Ökad bemanning inom äldreomsorgen		6 000	
Handikappomsorg			
Volymökning personlig assistans	1 182	1 194	1 206
Volymökning daglig verksamhet		3 370	
Justering daglig verksamhet till följd av projektet Steget vidare	-800		
Volymökning nytt boende psykiskt funktionsnedsatta	4 064		
Volymökning flytt och utökning befintligt boende psykiskt funktionsnedsatta	1 986	1 986	
Individ- och familjeomsorg			
Lågtröskelboende för personer med beroendeproblematik	1 700	1 700	
Ofördelat/övrigt			
Generella statsbidrag till socialnämnden	80		
Justering internhyra	1 322		
Justering kapitalkostnader	-486	-394	-747
Prisuppräknig	1 162	1 330	2 696
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	3 834		
Höjning av personalomkostnadspålägg	3 339		
Uppräkning köp av verksamhet	9 940	10 208	10 484
Minskade kostnader ny mobiltelefonupphandling	-955		
Effekt av verksamhetsöversyn	-4 526	-7 603	-7 753
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet	-281	-278	-276
Summa förändring	34 897	28 596	5 102

Socialnämndens volym- och resursfördelning

Volymen samt à-priser	Budget 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Äldreomsorg				
Utförda hemtjänsttimmar	290 439	297 683	300 683	303 683
À-pris per hemtjänsttimma, kr		487	502	519
Summa volymförändring hemtjänst (kr)		3 527 828	1 506 000	1 557 000
Antal platser i särskilt boende demens	243	243	288	288
À-pris per plats i särskilt boende demens, kr		587 884	605 419	623 968
Summa volymförändring demens (kr)		0	27 243 855	0
Antal platser i särskilt boende	269	269	249	249
À-pris per plats i särskilt boende, kr		502 084	516 838	532 447
Summa volymförändring (kr)		0	-10 336 760	0
Antal platser i trygghetsboende	10	10	10	10
À-pris per plats i trygghetsboende, kr		50 471	52 106	53 836
Summa volymförändring trygghetsboende (kr)		0	0	0

Fortsättning nästa sida

Socialnämndens volym- och resursfördelning

Volymmer samt à-priser	Budget 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Larmverksamhet RFV (antal larm)	38 000	45 500	50 500	55 500
Larmverksamhet RFV (à-pris)		363	374	387
Summa volymförändring larmverksamhet		2 722 500	1 870 000	1 935 000
Summa äldreomsorg		6 250 328	20 283 095	3 492 000
Handikappomsorg				
Antal timmar för personlig assistans	149 587	153 587	157 587	161 587
À-pris per timma för personlig assistans, kr		295,4	298,5	301,6
Summa volymförändring personlig assistans (kr)		1 181 600	1 194 000	1 206 400
Antal platser i servicebostad	86	86	86	86
À-pris per plats i servicebostad, kr		508 040	523 172	539 181
Summa volymförändring servicebostad (kr)		0	0	0
Antal platser i gruppbostad	59	59	59	59
À-pris per plats i gruppbostad, kr		965 163	995 107	1 026 784
Summa volymförändring gruppbostad (kr)		0	0	0
Antal ärenden i daglig verksamhet	207	207	217	217
À-pris per ärende i daglig verksamhet, kr		327 639	336 968	346 837
Summa volymförändring daglig verksamhet (kr)		0	3 369 680	0
Antal platser i servicebostad socialpsykiatri	27	27	27	27
À-pris per plats i servicebostad socialpsykiatri, kr		814 578	839 642	866 158
Summa volymförändring servicebostad socialpsykiatri (kr)		0	0	0
Justering mellan åren servicebostad socialpsykiatri (kr)		6 050 000	1 986 000	0
Antal ärenden i daglig verksamhet socialpsykiatri	20	20	20	20
À-pris per ärende i daglig verksamhet socialpsykiatri, kr		87 756	89 735	91 828
Summa volymförändring daglig vht socialpsykiatri (kr)		0	0	0
Antal timmar för boendestöd socialpsykiatri	9 347	9 347	9 347	9 347
À-pris per timma för boendestöd socialpsykiatri, kr		487	502	519
Summa volymförändring boendestöd socialpsykiatri (kr)		0	0	0
Summa handikappomsorg		7 231 600	6 549 680	1 206 400
Individ- och familjeomsorg				
Antal ärenden i boendestöd IFO	70	70	70	70
À-pris per ärende i boendestöd IFO, kr		63 546	65 605	67 783
Summa förändring boendestöd IFO (kr)		0	0	0
Antal platser institution barn HVB	7	7	7	7
À-pris per plats institution barn HVB, kr		885 484	914 174	944 524
Summa förändring Institution barn, HVB (kr)		0	0	0
Antal platser socialpsykiatri	10	10	10	10
À-pris per plats socialpsykiatri, kr		729 223	752 849	777 844
Summa förändring institution socialpsykiatri (kr)		0	0	0
Antal platser i familjehemsplaceringar	59	59	59	59
À-pris per plats i familjehemsplacering kr		406 281	419 445	433 370
Summa förändring familjehemsplaceringar (kr)		0	0	0
Summa individ- och familjeomsorg		0	0	0
Summa volymförändring socialnämnden		13 481 928	26 832 775	4 698 400

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens budget justeras årligen med volymförändringar avseende tillkommande driftskostnader för nya skötseltytor till följd av investeringar och exploateringar. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

Enligt tidigare beslut justeras nämndens budget för förändrade avtal med dagtidshyresgäster i Kattegatthallen. En justering sker också för minskade hyresintäkter på Falkenbergs IP. Nämnden erhåller medel för lokal- och anläggningsbidrag till Falkenbergs FF och Böljan.

Kultursamverkansmodellen är ett samarbete mellan kommun, stat och region. Inom modellen finns en rad aktiviteter som är viktiga för att Falkenberg ska utveckla och stärka den lokala kulturverksamheten. Då medfinansiering är ett krav i modellen tilldelas nämnden medel för att klara sina åtaganden. Nämndens ram ökas också för att nuvarande utbud av teaterföreställningar för förskolor och familjer inte ska minska i samband med att subventionerna från region Halland minskar. Vidare ställer region Halland nu krav på medfinansiering från kommunen om de ska ge regionala bidrag till kommunala kulturaktörer. Nämnden tilldelas medel för att skapa utrymme för denna medfinansiering.

I samband med öppnandet av nya kunskaps- och kulturcentrum 2020 flyttar huvudbiblioteket in i de nya lokalerna. Enligt tidigare beslut tilldelas nämnden medel från 2018 för en ytterligare personalresurs. Från 2020 tilldelas nämnden ytterligare medel för att öka bemaningen samt öka öppettiderna i det nya stadsbiblioteket. Även för inköp av ny media och införande av digital teknik satsas medel från 2020. En del av dessa medel är varaktiga medan en del är tillfälliga medel. Nämnden erhåller även ett engångsanslag för själva flytten av huvudbiblioteket. Vidare tilldelas medel för att utveckla kulturutbudet i det nya kunskaps- och kulturcentrum från 2020.

Nämnden kompenseras för den räntesubvention som kommunen ger vid föreningslån. Under perioden ges föreningslån till Slöinge Tennisklubb.

Till följd av en ny upphandling av telefoni justeras nämndens budget för de minskade kostnaderna.

Kultur- och fritidsnämndens budgetram justeras även för tillfälliga poster samt prisuppräknning, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m.

Kultur- och fritidsnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Ledning och verksamhetsstöd	18 554			
Fritid	40 106	1 637	239	-40
Ungdom samt Falkhallen	24 492			
Föreningsstöd	13 298	60		
Kultur	20 957	1 900		6 500
Prisuppräknning		666	762	1 544
Internhyresjustering		-78		
Justering kapitalkostnader		-292	-606	-246
Justering löneavtal 2017		347		
Höjning av personalomkostnadspålägg		474		
Minskade kostnader ny mobiltelefoniupphandling		-140		
Effekt av verksamhetsöversyn		-1 150	-1 160	-1 244
Summa	117 407	3 424	-765	6 514
Budgetram	117 407	120 831	120 066	126 580

Kultur- och fritidsnämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Fritid			
Volymförändringar (drift och skötsel nya områden)	1 198	415	-40
Minskade hyresintäkter Kattegatthallen	180		
Minskade hyresintäkter Falkenbergs IP	75		
Justering ökade hyreskostnader	84		
Lokal- och anläggningsbidrag till föreningar	300		
Intäkt Vallarnas friluftsteater	-200		
Intäkt Teatergläntan		-176	
Kultur			
Driftskostnader investeringar	90		
Kultursamverksansmodellen och samarbete inom Region Halland	1 400		
Art Inside Out - kulturretidens	-200		
Bemanning i nya stadsbiblioteket	610		3 000
Media i nya stadsbiblioteket			2 500
Kulturverksamhet i nya stadsbiblioteket/KKC			300
Digital teknik i nya stadsbiblioteket			400
Flytt av stadsbiblioteket			300
Föreningsstöd			
Räntesubvention föreningar	60		
Ofördelat/övrigt			
Justering internhyra	-78		
Justering kapitalkostnader	-292	-606	-246
Prisuppräknning	666	762	1 544
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	347		
Höjning av personalomkostnadspålägg	474		
Minskade kostnader ny mobiltelefoniupphandling	-140		
Effekt av verksamhetsöversyn	-1 150	-1 160	-1 244
Summa förändring	3 424	-765	6 514

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens budget justeras årligen med volymförändringar avseende tillkommande driftskostnader till följd av investeringar och exploateringar. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

Under 2017 beslutades och tilldelades nämnden tillfälliga medel för avetablering av paviljonger samt ett rums- och funktionsprogram. Satsningarna genomfördes 2017 och avgår från nämndens budget 2018.

Kommunens höga tillväxt innebär ett ökat tryck på kommunens samhällsutbyggnad. Behovet är stort av en utökad kommunal service i form av förskolor och skolor samt infrastruktur i nya bostads- och verksamhetsområden. För att kunna hantera det utökade uppdraget som följer av den höga tillväxten tilldelas nämnden medel för ytterligare personalresurser. Bygg- och projektenheten utökas med två projektledare, för vilka 80 %

av lönekostnaderna budgeteras via investeringsplan, en fastighetsförvaltare samt en strategisk lokalsamordnare. Under 2018 tilldelas också nämnden medel för att köpa in ett nytt fastighetssystem. Gatu- och trafikenheten utökas med en projektledare för förorenad mark samt en landskapsarkitekt/landskapsingenjör, för vilka 80 % av lönekostnaderna budgeteras via investeringsplan.

Under planperioden kommer det ske avetablering av paviljonger vilket nämnden tilldelas tillfälliga medel för. Den årliga avsättning som görs för muddring behöver inte göras under 2018, varför dessa medel avgår från nämndens budget under 2018. Budgeten för satsningar i lokalsamhällen flyttas från driftsbudget till investeringsplan.

Tekniska nämndens budgetram justeras även för tillfälliga poster samt prisuppräknning, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m.

Tekniska nämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	392			
GIS-verksamhet	5 027			
Industrispår	409			
Gatuverksamhet	40 282	-720		
Färdtjänst	1 1007			
Hamnverksamhet	3 897			
Upplåtelse offentlig plats	-133			
Kollektivtrafik	1 052			
Gemensamma lokaler	-1 533	-9 513	-250	-950
Drift nya investeringar		317	766	270
Prisuppräknning		469	536	1 087
Internhyresjustering		2 867	-1 808	-1 765
Justering kapitalkostnader		-251	-265	-268
Justering löneavtal 2017		80		
Höjning av personalomkostnadspålägg		145		
Årlig muddring utgår 2018		-2 500	2 500	
Effekt av verksamhetsöversyn		-1 046	-1 086	-1 064
Summa	60 400	-10 182	393	-2 690
Budgetram	60 400	50 218	50 611	47 921

Tekniska nämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Gatuverksamhet			
Volymförändringar (drift och skötsel nya områden)	317	766	270
Satsningar i lokalsamhällen, överflytt till investeringsbudget	-1 000		
Projektledare, förorenad mark	140		
Landskapsarkitekt/landskapsingenjör	140		
Gemensamma lokaler			
Justering etablering paviljonger	-11 893		
Justering rums- och funktionsprogram	-500		
Projektledare	280		
Fastighetsförvaltare	700		
Strategisk lokalsamordnare	700		
Fastighetsdatabas	300	-300	
Avetablering av tillfälliga paviljonger	900	50	-950
Justering internhyressystemet	2 867	-1 808	-1 765
Ofördelat/övrigt			
Justering kapitalkostnader	-251	-265	-268
Prisuppräkning	469	536	1 087
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	80		
Höjning av personalomkostnadspålägg	145		
Årlig avsättning muddring utgår 2018	-2 500	2 500	
Effekt av verksamhetsöversyn	-1 076	-1 086	-1 064
Summa förändring	-10 182	393	-2 690

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Till följd av en ny upphandling av telefoni justeras nämndens budget med motsvarande de minskade kostnaderna. Nämnden åläggs att göra en verksamhetsöversyn för att sänka sin budgetram med 500 tkr. Beslutet baseras på nämndens resultat de senaste åren.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram justeras även för tillfälliga poster samt prisuppräknig, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	560			
Miljö, hälsa och hållbar utveckling	8 117			
Prisuppräknig		23	27	53
Internhyresjustering		43		
Justering löneavtal 2017		136		
Höjning av personalomkostnadspålägg		103		
Minskade kostnader ny telefoniupphandling		-52		
Anpassning av verksamhet		-500		
Effekt av verksamhetsöversyn		-88	-91	-94
Summa	8 677	-335	-64	-41
Budgetram	8 677	8 342	8 278	8 237

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Ofördelat/övrigt			
Justering internhyra	43		
Prisuppräknig	23	26	53
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	136		
Höjning av personalomkostnadspålägg	103		
Lägre pris ny mobiltelefoniupphandling	-52		
Anpassning av verksamhet	-500		
Effekt av verksamhetsöversyn	-88	-91	-94
Summa förändring	-335	-65	-41

Bygglövsnämnden

Bygglövsnämndens budgettram justeras för prisuppräkn-
ning, effekt av verksamhetsöversyn, m.m.

Bygglövsnämndens budgettram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	336			
Bygglövsverksamhet	1 301			
Bostadsanpassning	5 089			
Prisuppräknning		77	88	178
Justering internt köpt tjänst		35		
Höjning av personalomkostnadspålägg		67		
Effekt av verksamhetsöversyn		-70	-73	-76
Summa	6 726	109	15	102
Budgettram	6 726	6 835	6 850	6 952

Bygglövsnämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Ofördelat/övrigt			
Prisuppräknning	77	88	178
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	35		
Höjning av personalomkostnadspålägg	67		
Effekt av verksamhetsöversyn	-70	-73	-76
Summa förändring	109	15	102

Servicenämnden

Servicenämndens budgetram justeras för tillfälliga poster samt prisuppräknning, effekt av verksamhetsöversyn, kapitalkostnader, internhyra m.m. Merparten av effekten av verksamhetsöversynen under 2018-2020 är hänförlig till nämndens kostverksamhet, vars verksamhet

är intäktsfinansierad via socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Effekten av verksamhetsöversynen ska resultera i en sänkning av portionspriset och effekten av de lägre kostnaderna fångas upp i ramen hos beställande nämnder.

Servicenämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	246			
Gemensamma verksamheter	317			
Kontaktcenter/kontorsservice	5 639			
Prisuppräknning		7	8	15
Internhyresjustering		-22		
Justering kapitalkostnader		-250		
Justering löneavtal 2017		29		
Höjning av personalomkostnadspålägg		41		
Effekt av verksamhetsöversyn kostverksamhet		-899	-890	-881
Effekt av verksamhetsöversyn kostverksamhet, intäkter från nämnderna		899	890	881
Effekt av verksamhetsöversyn		-59	-60	-62
Summa	6 202	-254	-52	-47
Budgetram	6 202	5 948	5 896	5 849

Servicenämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Kost- och städservice			
Effekt av verksamhetsöversyn kostverksamhet	-899	-890	-881
Effekt av verksamhetsöversyn kostverksamhet, intäkter från nämnderna	899	890	881
Ofördelat/övrigt			
Justering internhyra	-22		
Justering kapitalkostnader	-250		
Prisuppräknning	7	8	15
Justering löneavtal 2017 (3 månader)	29		
Höjning av personalomkostnadspålägg	41		
Effekt av verksamhetsöversyn (exklusive kostverksamhet)	-59	-60	-62
Summa förändring	-254	-52	-47

Överförmyndarnämnden

Tillsammans med Varberg har Falkenberg en gemensam överförmyndarnämnd. Enligt överenskommen budget med Varbergs kommun tilldelas nämnden budget för ökade IT-kostnader, prisuppräknning och löneuppräknning

m.m. Medel för att finansiera en handläggare tas från de statliga medel som kommunen erhöll 2015 som ett stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen. Nämnden ska även genomföra den, till alla nämnder, ålagda verksamhetsanpassningen.

Överförmyndarnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Nämnd- och styrelseverksamhet	271			
Överförmyndarverksamhet	2 825			
Ökade IT-kostnader		25		
Pris- och löneuppräknning		50	52	53
Höjning av personalomkostnadspålägg		13		
Effekt av verksamhetsöversyn		-33	-34	-35
Summa	3 096	55	18	18
Budgetram	3 096	3 151	3 169	3 187

Överförmyndarnämnden

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Ökade IT-kostnader	25		
Löneökning och prisuppräknning	50	52	53
Höjning av personalomkostnadspålägg	13		
Effekt av verksamhetsöversyn	-33	-34	-35
Summa förändring	55	18	18

Revisionen

Revisionens budgettram justeras för ökade konsultkostnader, prisuppräkning, effekt av verksamhetsöversyn, m.m.

Revisionens budgettram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2017	Förändring 2018	Förändring 2019	Förändring 2020
Revision	1 478			
Ökning konsultkostnader		70		
Prisuppräkning		11	12	26
Höjning av personalomkostnadspålägg		5		
Effekt av verksamhetsöversyn		-16	-16	-16
Summa	1 478	70	-4	10
Budgettram	1 478	1 548	1 544	1 554

Revisionen

Förändringar per år, tkr	2018	2019	2020
Ökning konsulttimmar	70		
Prisuppräkning	11	13	25
Höjning av personalomkostnadspålägg	5		
Effekt av verksamhetsöversyn	-16	-16	-16
Summa förändring	70	-3	9

Balansbudget

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar	1 799,2	2 258,2	2 025,0	2 382,0	2 805,9	3 088,4
Finansiella anläggningstillgångar	1 603,9	1 762,4	1 603,9	1 843,9	2 103,9	2 338,9
Summa anläggningstillgångar	3 403,1	4 020,6	3 628,9	4 225,9	4 909,8	5 427,3
Omsättningstillgångar						
Lager	78,2	72,4	79,7	76,7	73,7	70,7
Kortfristiga fordringar	180,8	174,7	185,0	186,9	188,8	190,7
Kortfristiga placeringar	14,5	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	98,3	3,3	39,1	86,0	126,2	168,8
Summa omsättningstillgångar	371,8	263,1	303,8	349,6	388,7	430,2
SUMMA TILLGÅNGAR	3 774,9	4 283,7	3 932,7	4 575,5	5 298,5	5 857,5
SKULDER OCH EGET KAPITAL						
Eget kapital						
- varav årets resultat	99,4	56,1	89,8	39,1	37,2	62,7
- varav ackumulerad resultatutjämningsreserv	227,0	236,8	240,7	245,4	254,4	264,0
- varav övrigt eget kapital	1 241,1	1 288,7	1 326,8	1 411,9	1 442,0	1 469,6
Summa eget kapital	1 567,5	1 581,6	1 657,3	1 696,4	1 733,6	1 796,3
Avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	16,8	13,9	24,5	24,8	24,5	24,6
Övriga avsättningar	22,5	35,6	13,4	12,9	15,4	5,0
Summa avsättningar	39,3	49,5	37,9	37,7	39,9	29,6
Skulder						
Långfristiga skulder	1 611,0	2 137,8	1 757,5	2 341,6	3 005,2	3 491,6
Kortfristiga skulder	557,1	514,8	480,0	499,8	519,8	540,0
Summa skulder	2 168,1	2 652,6	2 237,5	2 841,4	3 525,0	4 031,6
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	3 774,9	4 283,7	3 932,7	4 575,5	5 298,5	5 857,5
Panter och ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelse (inkl. löneskatt)	831,3	813,9	813,0	794,1	786,4	777,5
Leasing	71,1	68,8	68,4	65,7	63,0	60,3
Övrigt	232,8	235,0	233,0	233,0	233,0	233,0

Finansieringsbudget

Mkr	Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	99,4	89,8	39,1	37,2	62,7
Justering för avskrivningar	100,3	93,7	100,7	112,6	121,6
Justering för principförändring över eget kapital	198,2	0	0	0	0
Justering för förändring av avsättningar	-214,2	-1,4	-0,2	2,2	-10,3
Justering för övriga poster	16,0	0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	199,7	182,1	139,6	152,0	174,0
+/- Minskning/ökning lager	8,4	-1,5	3,0	3,0	3,0
+/- Minskning/ökning kortfristiga fordringar	-5,0	-4,2	-1,9	-1,9	-1,9
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	-29,0	-77,1	19,8	20,0	20,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	174,1	99,3	160,5	173,1	195,3
Investeringsverksamheten					
Investeringar i fastigheter och inventarier	-299,1	-319,5	-457,7	-536,5	-404,1
Försäljning av fastigheter och inventarier	13,2	0	0	0	0
+/- Ökning/minskning av övriga finansiella anläggningstillgångar	-93,4	0	-240,0	-260,0	-235,0
Amortering av övriga finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Ökning kortfristiga finansiella placeringar	4,8	14,5	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-374,5	-305,0	-697,7	-796,5	-639,1
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna långfristiga lån	64,1	149,0	586,6	666,1	488,9
Amortering långfristiga lån	-42,8	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	21,3	146,5	584,1	663,6	486,4
Årets kassaflöde	-179,1	-59,2	46,9	40,2	42,6
Likvida medel vid årets början	277,4	98,3	39,1	86,0	126,2
Likvida medel vid årets slut	98,3	39,1	86,0	126,2	168,8

Investeringsplan 2018-2022

Förskola, grundskola och gymnasium

För satsningar inom förskola, grundskola och gymnasium har 1 623,6 mkr avsatts under planperioden. Under 2017 har barn- och utbildningsnämnden fastställt ett långsiktigt lokalprogram för förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Lokalprogrammet utgår från kommunens befolkningsprognos och att alla skolor ska organiseras så att de innefattar förskoleklass till årskurs 6 (F-6), alternativt förskoleklass till årskurs 9 (F-9). Detta lokalprogram ligger till grund för de investeringar som finns upptagna i investeringsplanen.

På Tröingeberg planeras en ny grundskola som ska innefatta årskurs F-9. I Långås kommer under 2018 en tillbyggnad av skolan ske. Denna kommer innefatta utökning av skola och förskola samt nytt kök och matsal. Det kommer att genomföras en utredning som ska visa hur centrumskolorna kan anpassas till ökat antal elever, F-6-organisation samt en centrumnära placering av grundsärskolan. För dessa åtgärder finns avsatta medel för ombyggnad av Tullbroskolan och Hjortsbergsskolan. Långavekaskolan och Slöingeskolan kommer att anpassas för ökade volymer samt övergång till en F-6-organisation. Det finns även 30 mkr avsatta för att anpassa övriga F-5-skolor för att kunna ta emot även årskurs 6. Tångaskolans kök och matsal kommer att renoveras och utökas och det planeras för nybyggnation av kök och matsal på Hertingskolan.

Under 2018 planeras tre nya förskolor att färdigställas – Smedjans förskola, Slöinge förskola samt Dals Ängars förskola. Det kommer även ske anpassningar av lokalerna på Apelskolan vilket kommer att generera två nya förskoleavdelningar i Ullared 2018. Under planperioden planeras nya förskolor, alternativt utbyggnad av befintliga förskolor, i Okome, Vinberg, Vessigebro, Tänga, Tröingeberg, Glommen samt Herting.

Kunskaps- och kulturcentrum beräknas bli klart under 2020. Där ska gymnasium, bibliotek och kulturskola samordnas. I slutet av planperioden finns medel avsatta för nytt kök och matsal på gymnasiet samt en aktivitets-hall för idrott.

Ventilationsåtgärder på flera grundskolor pågår och ytterligare medel har avsatts under planperioden. Utöver inventarier i samband med ny- eller ombyggnad av lokaler, förfogar barn- och utbildningsnämnden över ett årligt anslag för bland annat verksamhetsanpassningar, inventarier och arbetsmiljöåtgärder.

Vård och omsorg

Inom socialnämndens område avsätts 37,5 mkr till investeringar under planperioden. Under 2018 planeras för flytt och utökning av enpersonsboistäder för psykiskt funktionsnedsatta. Utbyggnad av det särskilda boendet på Solhaga kommer att ske i Fabos regi, och detta kommer ge 45 nya platser 2019. Medel för inventarier är avsatta. Under perioden sker en satsning på välfärdsteknologi och digitalisering inom äldreomsorgen och 12 mkr finns avsatt för detta. Socialnämnden förfogar även över ett årligt anslag för inventarier, grundutrustning och hjälpmedel inom äldreomsorgen.

Kultur och fritid

För satsningar inom området för kultur och fritid är 85,8 mkr avsatt under planperioden. En ny idrottshall i Glommen planeras till 2020. Klitterbadet och Vessigebrobadet kommer att renoveras under 2018 och det finns medel avsatta för att utveckla Teatergläntan till en permanent teaterplats. Kultur- och fritidsnämndens fordon kommer att utrustas med alkoholås och det kommer ske ett utbyte av sjuka träd i Havsbadshallén. Filialbiblioteken i Ullared och Skogstorp kommer att utrustas med meröppet och därmed har samtliga biblioteksfilialer utökat sin service så att det finns möjlighet att utnyttja bibliotekens tjänster även när biblioteken är obemannade. Det finns medel avsatta för utbyte av kommunens två mobila bibliotek, strandstädningsmaskin, ismaskin samt konstgräs på Kristineslätt. Kultur- och fritidsnämnden förfogar även över ett årligt anslag för investeringar i bland annat konst, maskiner och fordon, reinvesteringar i anläggningar och bibliotek.

Infrastrukturella investeringar

För infrastrukturella investeringar har totalt 184 mkr avsatts under perioden 2018-2022. Medel avsätts för iordningsställande av allmän platsmark inom ny detaljplan för kvarteren vid Strandbaden, samt för ombyggnad av delar av Holgersgatan, Nygatan samt korsningen Kvektorpsvägen/Sandgatan. Gång- och cykelvägar planeras mellan Falkenberg och Ullared (sträckan Vinberg-Ljungby) och under hela planperioden pågår utbyggnad av Kattegattleden – bilfri cykelled längs Hallandskusten. Det planeras en utbyggnad av cykelinfrastruktur samt cykelvägvisning i centrum och Doktorspromenaden längs Ätran kommer att upprustas under 2020.

I planen finns även avsatta medel för omfattande reparationer av kajerna i Falkenbergs hamn samt för fler offentliga toaletter. Utredning av industrispåret kommer att ske, och detta kommer att ge underlag för framtida

investeringsbehov. Projektet med satsningar i centrum pågår och 2 mkr årligen är avsatta till och med 2019. Det finns även medel för satsningar i Ullared samt i lokalsamhällen. Tekniska nämnden har även ett årligt anslag gällande gator och vägar, gatubelysning, trafiksäkerhetshöjande åtgärder mm.

Övriga investeringar

Projektet med solceller samt tillgänglighetsåtgärder i kommunala byggnader fortsätter och parkeringshuset

på Kronan kommer att renoveras. Det finns 23 mkr avsatt årligen till fastighetsunderhåll och en extra satsning sker under 2019 och 2020, då anslaget utökas till 30 mkr per år. Under perioden sker även en extra satsning på fastighetsunderhåll av kommunens grundskolor med ca 10 mkr per år under 2018-2021. Medel sätts av för arkivlokaler, e-arkiv samt för att möjliggöra förtätning i Stadshuset. 2 mkr satsas på fler laddstolpar till kommunens elbilar och Hertings Kraftverk kommer att genomgå en större renovering under perioden.

Ansv. nämnd	Investeringsplan 2018-2022, tkr	Projekt budget	Prognos tom 2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Förskola, grundskola, gymnasium							
	Grundskola							
Tkn	Tröingebergsskolan, årskurs F-9	335 000	200	4 800	5 000	100 000	150 000	75 000
Tkn	Långåsskolan, tillbyggnad skola och förskola	50 700	6 000	44 700				
Tkn	Tullbroskolan, om/tillbyggnad	115 000		1 000	70 000	44 000		
Tkn	Hjortsbergsskolan, om/tillbyggnad	20 000		5 000	15 000			
Tkn	Långavekaskolan, om/tillbyggnad	20 000		10 000	10 000			
Tkn	Tångaskolan, ombyggnad kök och matsal	15 000		2 000	13 000			
Tkn	Slöingeskolan, om/tillbyggnad	28 400				5 000	23 400	
Tkn	Hertingskolan, kök och matsal	35 000						35 000
Tkn	Lokalanpassningar, F6-organisation	30 000		20 000	10 000			
Tkn	Ventilationsåtgärder, grundskolor	112 400	35 500	17 000	17 300	9 600	33 000	
Tkn	Fastighetsunderhåll, grundskolor	52 000	11 200	10 200	10 200	10 200	10 200	
	Förskola							
Tkn	Smedjans förskola	35 000	15 000	20 000				
Tkn	Dals Ängars förskola	26 300	18 000	8 300				
Tkn	Slöinge förskola	41 500	8 500	33 000				
Tkn	Ullareds förskola, Kärnhuset	9 000	2 000	7 000				
Tkn	Okome förskola	20 000		5 000	15 000			
Tkn	Vinbergs nya förskola	15 000			3 000	12 000		
Tkn	Vessigebro förskola	17 000			4 000	13 000		
Tkn	Tånga förskola	35 000			10 000	25 000		
Tkn	Tröingebergs nya förskola	45 000					15 000	30 000
Tkn	Långaveka förskola	35 000					17 500	17 500
Tkn	Hertingskolans förskola	45 000						45 000
	Gymnasium							
Tkn	Kunskaps- och kulturcentrum, inkl ombyggnad hus 3	382 300	33 300	103 000	191 000	55 000		
Tkn	Aktivitetshall för idrott, gymnasiet	30 000						30 000
Tkn	Kök och matsal, gymnasiet	80 000						80 000
	Övrigt inom förskola, grundskola, gymnasium							
Bun	Investeringar barn- och utbildningsnämnden, årligt anslag			12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Bun	Anpassning träslöjdssalar	1 600		1 600				
Bun	Inventarier, skolor och förskolor	58 800		10 200	4 000	28 500	800	15 300
Svn	Inventarier, kök i skolor och förskolor	3 900		700	700	800	500	1 200
	Summa förskola, grundskola, gymnasium			315 500	390 200	315 100	262 400	341 000

Ansv. nämnd	Investeringsplan 2018-2022, tkr	Projekt budget	Prognos tom 2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Vård och omsorg							
Tkn	Flytt och utökning av enpersonsostäder	9 400	300	9 100				
Sn	Inventarier, särskilt boende, Solhaga*	3 500			3 500			
Svn	Inventarier, kök särskilt boende, Solhaga*	400			400			
Sn	Investeringar välfärdsteknologi	12 000		4 000	4 000	4 000		
Sn	Investeringar socialnämnden, årligt anslag			2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
	Summa vård och omsorg			15 600	10 400	6 500	2 500	2 500
	Kultur och fritid							
Tkn	Glommens idrottshall	28 200	100	5 000	18 000	5 100		
Tkn	Klitterbadet, renovering	11 900		11 900				
Kfn	Vessigebrobadet, renovering	1 500	900	600				
Kfn	Teatergläntan	1 500		1 500				
Kfn	Alkolås, fordon	400		400				
Kfn	Havsbadshallén, utbyte träd	1 200		800	400			
Kfn	Friluftsteatern Vallarna	4 100	3 600		500			
Kfn	Meröppet filialbibliotek i Ullared och Skogstorp	1 200			600	600		
Kfn	Inventarier, huvudbibliotek	3 500				3 500		
Kfn	Mobilt biblioteksfordon, utbyte	4 600				1 600		3 000
Kfn	Strandstädningssmaskin, utbyte	1 000				1 000		
Kfn	Konstgräs Kristineslätt, utbyte	5 100					5 100	
Kfn	Ismaskin, utbyte	1 200					1 200	
Kfn	Investeringar kultur- och fritidsnämnden, årligt anslag			5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
	Summa kultur och fritid			25 200	24 500	16 800	11 300	8 000
	Infrastruktur							
	Gator, vägar och cirkulationsplatser							
Tkn	Albertinas väg/Skrea stationsväg, ombyggnad	1 600		1 600				
Tkn	Utveckling av fotgängarstråk, förstudie	500		500				
Tkn	Holgersgatan mellan Arvidstorpsvägen och Nygatan, ombyggnad	7 600		3 000	4 600			
Tkn	Kv Strandbaden 3 m.fl.	17 400			17 400			
Tkn	CPL och GC-tunnel väg 767/Petters väg/Kanslistvägen	3 400			500	2 900		
Tkn	Nygatan, ombyggnad	4 000			2 000	2 000		
Tkn	Korsningen Kvekatörsvägen/ Sandgatan, ombyggnad	2 000				200	1 800	
	Gång- och cykelvägar							
Tkn	Kattegattleden, bilfri cykelled Hallandskusten	20 400	7 000	1 500	4 700	4 800	2 400	
Tkn	GC-väg Falkenberg-Ullared (Vinberg-Ljungby) inkl bidrag	5 400		4 000	6 400	-5 000		
Tkn	Utbyggn av GC-infrastruktur och cykelvägvisning i centrum	9 000	300	4 000	4 700			
Tkn	Stråket staden – stranden	4 500	3 500	1 000				
Tkn	Doktorspromenaden, upprustning	7 000				7 000		

* utbyggnad av Solhaga särskilt boende är avsatt i Falkenbergs Bostads AB's budget

Budget 2018

Ansv. nämnd	Investeringsplan 2018-2022, tkr	Projekt budget	Prognos tom 2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Infrastruktur fortsättning							
	Övrigt inom infrastruktur							
Tkn	Falkenbergs hamn, underhåll	20 300	5 200	10 100		3 300	1 700	
Tkn	Söderbron, övergångskonstruktioner	2 500	100	2 400				
Tkn	Industrispår	3 000	2 000	1 000				
Tkn	Utflyttning belysningscentraler	1 250	750	300	200			
Tkn	Satsningar i centrum	12 000	6 000	2 000	2 000	2 000		
Tkn	Satsningar i Ullared	3 000	1 000	1 000	1 000			
Tkn	Satsningar i lokalsamhällen	1 500		1 000	500			
Tkn	Offentliga toalettbyggnader	9 400	4 900		4 500			
Tkn	Investeringar infrastruktur, årligt anslag			18 800	18 800	13 800	13 800	13 800
	Summa infrastruktur			52 200	67 300	31 000	19 700	13 800
	Övriga investeringar							
Tkn	Solceller, kommunala byggnader	3 400	1 400	2 000				
Tkn	Tillgänglighetsåtgärder, kommunala byggnader	3 000	1 000	2 000				
Tkn	Förtätning Stadshuset	2 000		2 000				
Tkn	P-hus Kronan, renovering	11 000	8 000	3 000				
Tkn	Fiberanslutningar, kommunala byggnader	1 200	600	300	300			
Ks	E-arkiv	2 500	1 000	1 000	500			
Svn	Laddstolpar till elbilar	2 000	700	700	600			
Ks	Hertings kraftverk	24 600	5 600	11 000	8 000			
Ks	Arkivlokaler	800			800			
Ks	Voteringsanläggning KF-salen	400			400			
Tkn	Fastighetsunderhåll, årligt anslag			23 000	30 000	30 000	23 000	23 000
Tkn	Garantiarbeten fastigheter, årligt anslag			700	700	700	700	700
Svn	Kost- och städservice, årligt anslag			700	700	700	700	700
Ks	IT-investeringar, årligt anslag			1 900	1 200	2 400	900	900
Ks	Kommunstyrelsen, oförutsedda investeringar			500	500	500	500	500
Tkn	Tekniska nämnden, oförutsedda investeringar			400	400	400	400	400
	Summa övriga investeringar			49 200	44 100	34 700	26 200	26 200
	Summa investeringar			457 700	536 500	404 100	322 100	391 500

Exploateringsplan 2018-2022

Exploateringsplan 2018 - 2022, tkr	Totalt projekt	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Exploatering, bostadsförsörjning								
Stafsinge villaby								
Utbetalningar	2 900		823					
Inbetalningar	-6 267	-243						
Nybygärde, Fajans								
Utbetalningar	2 880	5	471					
Inbetalningar	-8 490	-2 400						
Brunklövervägen, Skogstorp								
Utbetalningar	34							
Inbetalningar	-5 500			-5 500				
Hällinge, Tröingeberg								
Utbetalningar	1 400	6		319				
Inbetalningar	-3 162	-1 500	-500					
Prästaliden, Källtorp								
Utbetalningar	5 500	9			949			
Inbetalningar	-12 300	-2 340		-3 162				
Gustavsberg, omr 26-27, Stafsinge								
Utbetalningar	20 000			1 000	4 000			20 214
Inbetalningar	-27 000							-27 000
Rödplistervägen, Skogstorp								
Utbetalningar	2 250	7		328				
Inbetalningar	-4 000	-1 560	-400					
Nybyggarevägen, Morup								
Utbetalningar	2 600	203						630
Inbetalningar	-3 850		-350	-700	-700	-700	-700	-700
Slättenvägen								
Utbetalningar	4 200	4				2 125		
Inbetalningar	-6 550			-1 400	-1 800			
Skrea 9:26 mfl, Skrea Stationsväg								
Utbetalningar	2 607	9		300				
Inbetalningar	-8 835	-4 720	-1 600					
Skrea Lyckan								
Utbetalningar	30 000	406	1 000	1 000	17 326			
Inbetalningar	-40 000					-20 000	-10 000	-9 875
Skrea 2:39								
Utbetalningar	11 300	121		14 579				
Inbetalningar	-13 200			-11 700				
Skrea 6:64 (Skrea Skola)								
Utbetalningar	850					587		
Inbetalningar	-1 200				-700			-200
Kv Bacchus								
Utbetalningar	40 500	4 979	8 000	8 000	8 000			1 695
Inbetalningar	-40 500		-9 000	-9 000	-9 000	7 750		
Kv Krispeln (Gymnasieskolan)								
Utbetalningar	40 000	536	20 000	18 174				
Inbetalningar	-40 000	-1 800				-10 000	-10 000	-18 200

Budget 2018

Exploateringsplan 2018 - 2022, tkr	Totalt projekt	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Exploatering, bostadsförsörjning								
Tänga Parkstad								
Utbetalningar	18 500	607	1 000	14 273				
Inbetalningar	-20 000			-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Stafsinge Kyrkby								
Utbetalningar	75 300	4 575	20 000					41 037
Inbetalningar	-92 300		-5 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-47 300
Hjortsberg Centrum								
Utbetalningar	1 200		1 184					
Inbetalningar	-1 200			-1 200				
Hansagård II, Skrea Strand								
Utbetalningar	19 000							18 995
Inbetalningar	-20 000							-20 000
Göteborgsvägen, Skogstorp								
Utbetalningar	5 250							4 998
Inbetalningar	-6 000	-1 861						-6 000
Sjövisaren								
Utbetalningar	100		100					
Inbetalningar	-1 861	-1 861						
Omr 29-30, Skogstorp								
Utbetalningar	12 000		1 000	2 000	2 000	2 000		
Inbetalningar	-14 000			-1 000	-2 000	-2 000		
Omr 21, Tröingeberg								
Utbetalningar	6 000			500	1 000	1 000		
Inbetalningar	-8 000					-2 000		
Exploatering industrier								
Smedjeholms industriområde								
Utbetalningar	35 000	1 760	8 000		8 000			3 581
Inbetalningar	-45 000	-1 045	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-23 210
Falkenbergsmotet, norra								
Utbetalningar	80 000	1 460	15 000					8 890
Inbetalningar	-100 000	-3 211	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-83 262
Vid Falkenberg Station								
Utbetalningar	15 000	111	1 519					
Inbetalningar	-19 000		-2 000	-2 000	-2 000			-9 250
Falkenbergsmotet, södra								
Utbetalningar	65 000	889	2 000	10 000	30 000			21 862
Inbetalningar	-75 000				-5 000	-5 000	-5 000	-60 000
Netto exploateringsverksamhet	-123 844	-6 854	58 247	17 811	33 075	-43 238	-42 700	-187 095
Exploateringsavgifter för Strandvägen								
Inbetalningar		-150	-150	-150	-150	-150	-150	
Markförvärv/markförsäljning								
Markförvärv, inlösen								
Utbetalningar	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500		
Markförsäljning utöver exploateringsprojekt								
Inbetalningar	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
Netto mark- och exploateringsverksamhet		-5 504	59 597	19 161	34 425	-41 888	-41 350	-187 095

Finansiell analys

Kommunens finansiella mål för god ekonomiskushållning innefattar ett resultatmål och ett soliditetsmål. Ett annat viktigt nyckeltal är självfinansieringsgraden, vilket visar hur stor del av de årliga investeringarna som kan finansieras via årets resultat plus årets avskrivningar. Nyckeltalet har stor betydelse då investeringsvolymen är omfattande de kommande åren.

Resultatmålet och demografiutmaningen

Kommunens resultatmål är att resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatandelen har under de senaste åren uppgått till lite över 2 %, vilket är bra med tanke på att det innebär ett reducerat lånebehov och därmed lägre risk för framtida generationer. Enligt prognos kommer resultatandelen uppgå till 3,7 % 2017, men kommer att hamna på en betydligt lägre nivå under planperioden. Anledningen till att resultatandelen minskar mellan åren 2017 och 2020 är att skatteintäkterna och statsbidragen ökar i mindre takt än kostnaderna (inklusive finansnetto). Det ökade gapet mellan intäkter och kostnader har främst demografiska orsaker, vilka kommer att få stora konsekvenser i många år framöver. Försörjningskvoten sjunker som ett tecken på att antalet medborgare i arbetsför ålder får fler barn och äldre att försörja. Även högre ambitioner att leverera en bättre välfärd ökar kostnaderna. Sammantaget innebär det ökade driftkostnader för skolor och äldreboenden samt avskrivningar och ränta för de investeringar som planeras för att möta de nya behoven.

En annan anledning till de ökade kostnaderna är den rådande flyktingsituationen. Integration av nyanlända är en stor utmaning för samhället och det är viktigt att lyckas med denna, för att få del av de positiva effekter som den nya arbetskraften kan innebära. Ett misslyckande kan få negativa konsekvenser, bland annat i form av ökade kostnader för stat och kommun.

För att nå budgeterade resultatmål krävs en årlig verksamhetsöversyn med minskade kostnader som följd. Se vidare avsnittet ”Budgetförutsättningar”.

Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag					
Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
4,4%	2,4%	3,7%	1,6%	1,5%	2,4%

2018

Resultatandelen kommer att sjunka från 3,7 % enligt prognos 2017 till 1,6 % enligt budget 2018. Minskningen mellan åren beror på att verksamhetens nettokostnader (inklusive avskrivningar) har ökat med 3,6 % samtidigt som skatteintäkterna och de generella statsbidragen endast ökat 2,0 %. Huvudsakliga orsaker till det svaga budgeterade resultatet 2018 är att pensioner, lokalkostnader, volymer och löner ökat mer än beräknat, men även att 2017 innehåller en rad engångseffekter som saknas i budget 2018. Exempel på detta är ej budgeterad utdelning från det kommunala bolaget Falkenberg Energi AB om 15 mkr, samt reavinst om ca 10 mkr avseende ej budgeterad försäljning av exploateringsmark. Räntenettot och avskrivningarna bedöms 2017 bli bättre än budgeterat då investeringstakten inte beräknas nå mer än ca 70 % av budgeterade nivåer. För att nå budgeterat resultatmål om 1,6 % behöver verksamhetsanpassningar genomföras. Effekterna av dessa är budgeterade till 14,6 mkr 2018.

2019

Enligt ram 2019 kommer resultatandelen uppgå till 1,5 %. Anledningen till att andelen nästan är oförändrad mellan budget 2018 och ram 2019 är att verksamhetens nettokostnader ökar i samma takt som skatteintäkter och generella statsbidrag, ca 3,7 %. Ökningen av nettokostnaderna är mindre i ram 2019 än i budget 2018 bland annat på grund av den verksamhetsanpassning som ska genomföras för att hantera demografiutmaningen. Statsbidragen ökar något 2019 då kommunen kommer att få ett statsbidrag för välfärdssatsningar om ca 15 mkr. För att nå budgeterat resultatmål om 1,5 % behöver verksamhetsanpassningar genomföras. Effekterna av dessa är budgeterade till 21,2 mkr 2019.

2020

Enligt plan 2020 kommer resultatandelen uppgå till 2,4 %, vilket överstiger resultatmålet om 2,0 %. Ökningen av överskottet mellan ram 2019 och plan 2020 beror på att verksamhetens nettokostnader inte ökar i samma takt 2020 som skatteintäkter och de generella statsbidragen. Statsbidragen ökar något 2020 då kommunen kommer att få ett statsbidrag för välfärdssatsningar om ca 30 mkr. Skatter och bidrag beräknas totalt att öka 3,8 % och verksamhetens nettokostnader beräknas öka med 2,5 %. För att nå budgeterat resultatmål om 2,4 % behöver verksamhetsanpassningar genomföras. Effekterna av dessa är budgeterade till 21,6 mkr 2020.

Soliditet

Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
30,5 %	32,8 %	30,3 %	27,6 %	27,1 %

Målet är att soliditeten successivt skall öka till 30 %. Soliditeten anger hur mycket av tillgångarna som finansierats via eget kapital. För att få en mer rättvisande bild har beräkningen justerats genom att de förmedlade lånen har exkluderats och genom att pensionskulden, som redovisas som ansvarsförbindelse, har minskat eget kapital. Soliditeten ökar från 30,5 % år 2016 till 32,8 % enligt prognosen 2017. Efter 2017 beräknas soliditeten sjunka med i snitt cirka 2 procentenheter per år, till år 2020, vilket beror på att tillgångarna ökar mer än eget kapital. Förändringen beror i huvudsak på två delar. Den ena är att resultatet inte räcker för att finansiera investeringarna och att det då krävs en ökad andel lån, vilket försämrar soliditeten. Det andra är pensionsåtagandet före 1998, vilket redovisas som ansvarsförbindelse och klassificeras som skuld vid soliditetsberäkningen. Detta pensionsåtagande minskar från ca 810 mkr till 0 kr under den kommande 30-årsperioden och påverkar soliditeten positivt. De stora investeringarna och den ökade skuldsättningen väger över, vilket minskar soliditeten i planperioden.

Investeringsvolym

	Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Nettoinvesteringar, mkr	296,3	319,5	457,7	536,5	404,1
Självfinansieringsgrad	67,4 %	57,4 %	30,5 %	27,9 %	45,6 %

Investeringsvolym och självfinansieringsgrad

Investeringsvolymen har de senaste åren varit relativt hög. Enligt prognosen 2017 beräknas investeringarna uppgå till ca 320 mkr. Budgeterade investeringar 2018 uppgår till 458 mkr, 537 mkr enligt ram 2019 och 404 mkr enligt plan 2020.

Kommunens självfinansieringsgrad har de senaste åren varit relativt hög, men kommer att minska de kommande tre åren. Från en nivå på 67 % år 2016 till ca 30 % i budget 2018, 28 % i ram 2019. Dock kommer en ökning 2020 att ske till ca 46 %. Ökningen beror dels på att resultatet är lite starkare 2020 än tidigare i planperioden och på att investeringsnivån är lägre. Investeringar som inte finansieras via årets resultat plus avskrivningar, måste finansieras via sparade medel eller externa lån.

Bolagens budget

Falkenbergs Stadshus AB - Koncernen

Koncernens budgeterade resultat efter finansiella poster för 2018 beräknas till 46,3 mkr. För åren 2019 och 2020 budgeteras ett resultat efter finansiella poster till 42,0 mkr respektive 42,4 mkr.

Såväl intäkter som kostnader beräknas öka med 0,6-3,6 % årligen. Större ökning sker dock avseende kostnader för avskrivningar och räntor.

Investeringarna för koncernen budgeteras till 429 mkr år 2018, 464 mkr år 2019 och 394 mkr år 2020. Huvuddelen av investeringarna består av nyproduktion av bostäder, underhåll och utveckling av elnätet samt exploateringsinvesteringar. Sammanlagd investeringsvolym för koncernen beräknas uppgå till 1 287 mkr under perioden.

Falkenbergs Stadshus AB

Bolaget är moderbolag i koncernen, och budgeterar ett underskott efter finansiella poster på 8,1 mkr för 2018. För åren 2019 och 2020 budgeteras ett underskott efter finansiella poster om 8,3 mkr respektive 7,4 mkr.

Falkenberg Energi AB

Bolaget budgeterar ett resultat efter finansiella poster på 34,6 mkr för 2018. För åren 2019 och 2020 är det budgeterade resultatet efter finansiella poster 32,1 mkr respektive 31,2 mkr.

Bolaget fortsätter med arbetet som inleddes 2016 där en ny strategi arbetades fram. Fokus ligger på att utnyttja intäktsramen som bolaget har att förhålla sig till bättre, samtidigt som leverans kvalitén till kunderna stärks. Prisnivåerna på fjärrvärme har även justeras för att bolaget ska bli än mer konkurrenskraftigt.

En rad omvärldsfaktorer påverkar verksamheten. Politiska beslut har stor inverkan, exempelvis reglering av intäktsram, anvisningspris samt reformen ”en kontakt för kunden”. Budgeten är även beroende av få elavbrott, vädret, hög tillgänglighet på flispannor och konkurrenskraftiga el- och fjärrvärmepriser till kunderna.

Investeringarna för 2018 budgeteras till 45 mkr, 114 mkr 2019 och 52 mkr 2020. Den totala investeringsplanen uppgår till 211 mkr. Expansionen av Falkenberg som stad fortsätter i en hög takt. Det medför investeringar för en hög leveranssäkerhet. Under perioden planeras även en ny mottagningsstation, ombyggnad av en stor andel nätstationer samt att samtliga luftburna elledningar

beräknas vara vädersäkrade och markförlagda. Investeringar i fjärrvärmens fokuserar på nybyggnation och förtätning i befintligt fjärrvärmenät, med fokus på investeringar i distributionsledningarna. Flytt av befintlig panna samt investering i en ny pelletspanna planeras även under perioden.

Räntabilitet på totalt kapital i budget 2018 motsvarar 10,2 % (7,0 %), och soliditeten 50,2 % (>25 %). Tal inom parentes motsvarar avkastningskraven i ägardirektiven.

Falkenbergs Bostads AB

Bolaget budgeterar ett resultat efter finansiella poster på 36,7 mkr för 2018. För åren 2019 och 2020 är det budgeterade resultatet efter finansiella poster 35,3 mkr respektive 35,9 mkr. Resultatet av hyresförhandlingarna för 2018 har ännu inte påbörjats och utfallet av dessa kan påverka resultatet.

Hyresintäkterna på befintligt bostadsbestånd budgeteras att öka 0,75 % 2018. Motsvarande justering för lokalavtalen följer KPI. Det förvaltningsavtal som finns med kommunen räknas upp med 2 %. Utöver ökning i befintligt bestånd tillkommer nya intäkter från nyproduktionen.

Kostnaderna är uppräknade med 2-2,5 % avseende löner, taxebundna kostnader, övriga kostnader och fastighetsavgifter. Underhållskostnaderna följer renoveringsplanen.

Avskrivnings- och räntekostnaderna ökar i takt med att allt mer nyproduktion blir färdig samt påbörjas.

Investeringarna för 2018 budgeteras till 243 mkr, varav 220 mkr är hänförliga till nya bostadsprojekt. 2019 och 2020 budgeteras investeringsvolymen till 262 mkr respektive 288 mkr. Den totala investeringsplanen uppgår till 793 mkr.

Total avkastning på eget kapital i budgeten 2018 motsvarar 3,1 % (4,5 %), räntabilitet på totalt kapital motsvarar 3,4 % (3 %) och soliditeten budgeteras till 25,4 % (>16 %). Tal inom parentes motsvarar avkastningskraven i ägardirektiven.

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Bolaget budgeterar ett resultat efter finansiella poster och efter reglering mot kollektivet på 0,3 mkr för 2018. Före reglering budgeteras ett underskott om 5,6 varav 3,5 mkr är hänförligt till VA och Återvinning och 2,4 mkr är hänförligt till avfall. Reglering av underskot-

Budget 2018

ten sker mot befintlig skuld till respektive kollektiv och hanteras i resultaträkningen som en ökad intäkt om 5,9 mkr. Återstående resultat om 0,3 mkr avser övriga verksamheter, fastigheter och industrirening. Åren 2019 och 2020 beräknas resultatet, efter finansiella poster och efter reglering mot kollektivet, till 0,3 mkr.

Investeringarna för 2018 budgeteras till 140 mkr, 89 mkr 2019 och 53 mkr 2020. Den totala investeringsplanen uppgår till 282 mkr. Utöver investeringar i ledningsnätet och vattenverken ökar exploateringsinvesteringarna kraftigt, där projekten Vinberg 1:3, Stafsinge 3:6 och Efttra By står för de största investeringarna. Inom återvinning och avfall planeras för en ökad satsning på mobil återvinning. Det planeras även för investeringar i ägda fastigheter, bland annat Rönnhagen.

Falkenbergs Näringsliv AB

Bolaget, inklusive dotterbolaget Destination Falkenberg AB, budgeterar ett underskott efter finansiella poster

om 17,2 mkr för 2018, fördelat med 9,2 mkr respektive 8,0 mkr mellan bolagen. För åren 2019 och 2020 budgeteras ett underskott efter finansiella poster om 17,3 mkr respektive 17,6 mkr.

Bolagen arbetar med att attrahera näringsidkare till Falkenberg samt att göra staden till en attraktivare besöksort. Större delen av verksamheten drivs i projekt tillsammans med olika intressenter. Ett mycket uppskattat och under 2018 återkommande event som arrangeras är Falkenbergs matdagar. Under 2018 kommer även arbetet med servicepunkter på Falkenbergs landsbygd och Purple flag att fortsätta.

Investeringarna för 2018 budgeteras till 2,0 mkr. Investeringarna utgörs av digitala vägs skyltar, inredning på Falkenbergs Företagscenter och byggnadsinvesteringar. 2019 beräknas investeringarna uppgå till 0,1 mkr och 2020 till 0,7 mkr. Den totala investeringsplanen uppgår till 2,8 mkr.

Falkenbergs Stadshus AB - Koncernen

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Rörelsens intäkter	602,9	617,4	634,5	638,2	648,6	671,7
Rörelsens kostnader	-423,8	-440,8	-443,5	-447,3	-453,7	-459,7
Avskrivningar	-89,5	-90,6	-89,1	-93,7	-101,2	-113,2
Rörelseresultat	89,6	86,0	101,9	97,2	93,7	98,8
Räntenetto	-44,5	-50,6	-50,6	-50,9	-51,7	-56,4
Resultat efter finansiella poster	45,1	35,4	51,3	46,3	42,0	42,4
Skattekostnad	-10,0	-7,9	-11,4	-10,1	-9,2	-9,3
Årets resultat	35,1	27,5	39,9	36,2	32,8	33,1
Investeringar	144,0	367,6	167,3	429,3	464,5	393,6
Soliditet	20,0%	18,1%	20,7%	18,1%	20,0%	17,7%
Balansomslutning	2 451,6	2 658,6	2 474,8	2 762,5	3 110,9	3 405,9

Falkenbergs Stadshus AB

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Rörelsens intäkter	2,7	2,8	2,9	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-3,9	-4,0	-3,8	-1,1	-1,1	-1,2
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelseresultat	-1,1	-1,2	-0,9	-1,1	-1,1	-1,2
Intäkter från andelar i koncernföretag	15,1	31,0	31,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-6,2	-6,9	-6,4	-7,0	-7,2	-6,2
Resultat efter finansiella poster	7,8	22,9	23,7	-8,1	-8,3	-7,4
Bokslutsdispositioner	7,3	8,1	7,3	8,1	8,3	7,4
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	15,1	31,0	31,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Soliditet	30,4%	29,8%	31,9%	27,4%	26,5%	25,3%
Balansomslutning	620,6	687,2	641,3	634,1	656,7	686,0

Falkenberg Energi AB

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Rörelsens intäkter	192,0	193,3	198,2	199,7	204,0	207,9
Rörelsens kostnader	-134,2	-143,7	-142,6	-145,0	-148,2	-148,0
Avskrivningar	-16,7	-17,4	-18,2	-18,9	-22,3	-26,2
Rörelseresultat	41,1	32,2	37,4	35,8	33,5	33,7
Räntenetto	-1,1	-0,7	-1,3	-1,1	-1,4	-2,5
Resultat efter finansiella poster	40,0	31,4	36,1	34,7	32,1	31,2
Bokslutsdispositioner	10,0	-21,3	15,1	-13,6	-12,4	-8,9
Skattekostnad	-11,0	-2,2	-11,3	-4,7	-4,4	-4,9
Årets resultat	38,9	7,9	39,9	16,4	15,3	17,4
Investeringar	34,0	41,1	37,1	45,2	113,6	52,1
Soliditet	51,1%	41,1%	55,0%	50,2%	44,1%	44,0%
Balansomslutning	355,5	322,6	346,4	350,0	433,2	473,4

Falkenbergs Bostads AB

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Rörelsens intäkter	275,6	280,2	294,4	294,7	296,3	311,2
Rörelsens kostnader	-170,1	-167,6	-171,9	-172,4	-174,5	-178,9
Avskrivningar	-45,1	-48,3	-46,8	-49,1	-50,1	-56,7
Rörelseresultat	60,5	64,3	75,7	73,2	71,7	75,6
Intäkter från andelar i koncernföretag	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-31,6	-36,6	-37,0	-36,5	-36,5	-39,8
Resultat efter finansiella poster	35,8	27,7	38,7	36,7	35,2	35,8
Bokslutsdispositioner	-29,7	-28,0	-38,9	-37,0	-35,5	-36,1
Skattekostnad	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2
Årets resultat	6,3	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Investeringar	81,1	241,3	80,0	242,5	262,0	288,0
Soliditet	26,2%	24,6%	27,1%	25,7%	24,3%	22,9%
Balansomslutning	1 658,7	1 830,5	1 693,3	1 891,3	2 103,9	2 336,0

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Rörelsens intäkter	152,0	158,6	157,4	161,8	167,6	173,2
Rörelsens kostnader	-123,7	-128,8	-128,4	-130,9	-133,2	-135,9
Avskrivningar	-22,3	-23,4	-23,0	-24,5	-27,7	-29,4
Rörelseresultat	6,0	6,4	6,0	6,4	6,7	7,9
Räntenetto	-5,5	-6,2	-5,7	-6,1	-6,4	-7,6
Resultat efter finansiella poster	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Bokslutsdispositioner	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	28,5	82,4	48,9	139,6	88,9	52,8
Soliditet	29,4%	30,9%	30,0%	28,5%	28,1%	28,1%
Balansomslutning	630,0	718,2	617,9	718,9	792,7	849,9

Falkenbergs Näringsliv AB

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Rörelsens intäkter	8,3	7,5	7,7	8,5	7,8	7,5
Rörelsens kostnader	-19,7	-21,7	-23,1	-24,4	-23,8	-24,0
Avskrivningar	-1,1	-1,5	-1,1	-1,2	-1,1	-0,9
Rörelseresultat	-12,5	-15,7	-16,5	-17,1	-17,1	-17,4
Räntenetto	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Resultat efter finansiella poster	-12,6	-15,9	-16,6	-17,3	-17,3	-17,6
Bokslutsdispositioner	12,4	15,9	16,6	17,3	17,3	17,6
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,4	2,8	1,4	2,0	0,1	0,7
Soliditet	66,0%	59,3%	60,4%	56,6%	57,9%	57,9%
Balansomslutning	35,2	39,4	38,4	41,0	40,1	40,1

Sammanställd budget för koncernen Falkenbergs kommun

Resultaträkning, kommunkoncernen

Mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Verksamhetens intäkter och kostnader	-1 929,6	-2 030,0	-2 050,6	-2 120,0	-2 190,7	-2 228,2
Jämförelsestörande poster	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar och nedskrivningar	-186,4	-187,9	-183,7	-195,3	-213,6	-234,7
Verksamhetens nettokostnad	-2 102,8	-2 217,9	-2 234,3	-2 315,3	-2 404,3	-2 462,9
Skatteintäkter	1 733,3	1 805,4	1 811,2	1 872,5	1 949,9	2 013,5
Generella stadsbidrag och utjämning	537,5	562,8	596,0	581,7	594,3	626,8
Finansiella intäkter	2,3	2,1	-2,9	15,9	28,0	42,0
Finansiella kostnader	-45,5	-61,8	-53,0	-70,3	-88,5	-114,2
Resultat efter finansiella poster	124,8	90,6	117,0	84,5	79,4	105,2
Uppskjuten skatt	-1,2		-2,6	-10,1	-9,1	-9,2
Skatt på årets resultat	-8,8	-7,9	-8,8	0,0	-0,1	0,0
Årets resultat	114,8	82,8	105,6	74,4	70,2	96,0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster	101,6	82,8	105,6	74,4	70,2	96,0

Balansräkning, kommunkoncernen

Tillgångar, mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	0,3	0,0	0,3	0,2	0,1	0,1
Materiella anläggningstillgångar	4 095,5	4 818,3	4 363,2	5 020,3	5 798,2	6 375,2
Finansiella anläggningstillgångar	61,3	6,9	62,5	98,4	87,5	92,4
Summa anläggningstillgångar	4 157,1	4 825,2	4 426,0	5 118,9	5 885,8	6 467,7
Omsättningstillgångar						
Lager	82,0	79,2	86,2	83,2	80,2	77,2
Kortfristiga fordringar	215,4	208,5	237,0	242,1	237,8	238,7
Kortfristiga placeringar	14,5	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och Bank	98,5	3,5	44,0	72,7	112,4	161,2
Summa omsättningstillgångar	410,4	303,9	367,2	398,1	430,5	477,1
Summa tillgångar	4 567,5	5 129,1	4 793,2	5 516,9	6 316,3	6 944,8

Eget kapital, avsättningar och skulder, mkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Ram 2019	Plan 2020
Eget kapital						
-varav periodens resultat	114,8	82,8	105,6	74,4	70,2	96,0
-varav ackumulerad resultatutjämningsreserv	227,0	236,8	240,7	245,4	254,4	264,0
- varav övrigt eget kapital	1 499,0	1 552,3	1 614,2	1 699,1	1 764,5	1 825,1
Summa eget kapital	1 840,8	1 871,9	1 960,5	2 018,9	2 089,1	2 185,1
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17,1	14,1	24,7	25,0	24,7	24,9
Övriga avsättningar	128,2	136,6	121,6	128,9	135,4	134,1
Summa avsättningar	145,3	150,7	146,3	153,9	160,1	159,0
Skulder						
Långfristiga skulder	1 937,1	2 466,3	2 077,8	2 683,2	3 366,5	3 872,5
Kortfristiga skulder	644,3	640,1	608,6	660,9	700,6	728,3
Summa skulder	2 581,4	3 106,4	2 686,4	3 344,1	4 067,1	4 600,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 567,5	5 129,1	4 793,2	5 516,9	6 316,3	6 944,8

Så fungerar styrning i Falkenberg

Styrmodell

Från och med 2016 har Falkenbergs kommun en ny mål- och verksamhetsstyrningsmodell. Den nya styrmodellen är tänkt att minska antalet mål radikalt och målen ska vara av utvecklingskaraktär. Tanken är också att modellen ökar samtalen kring utvecklingsmålen och vad som ska uppnås. En annan ambition med den nya styrmodellen är att lägga större fokus på att säkerställa det som skapar kvalitet i verksamheten, för att på så sätt arbeta för att bibehålla detta.

Tre delar som styr den dagliga verksamheten

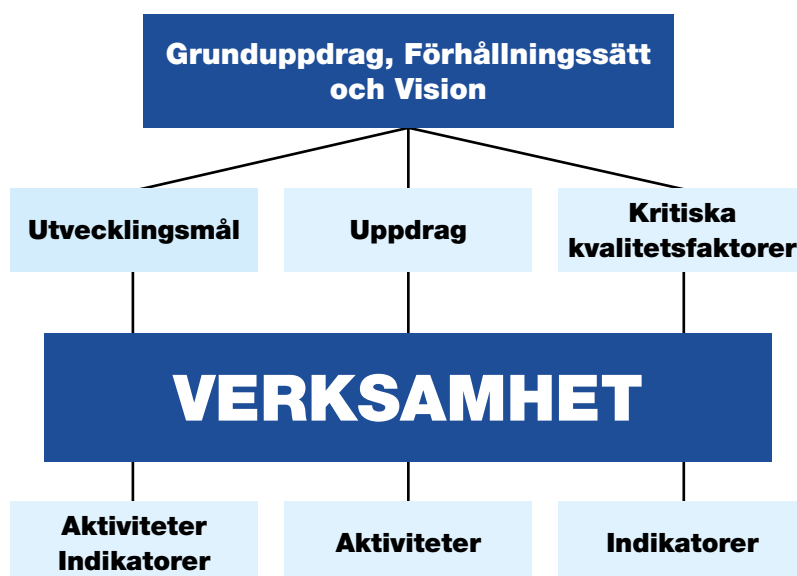
Högst upp i styrmodellen finns grunduppdraget, förhållningssätt och vision som styr verksamheten. Här inryms såväl kommunal som statlig styrning.

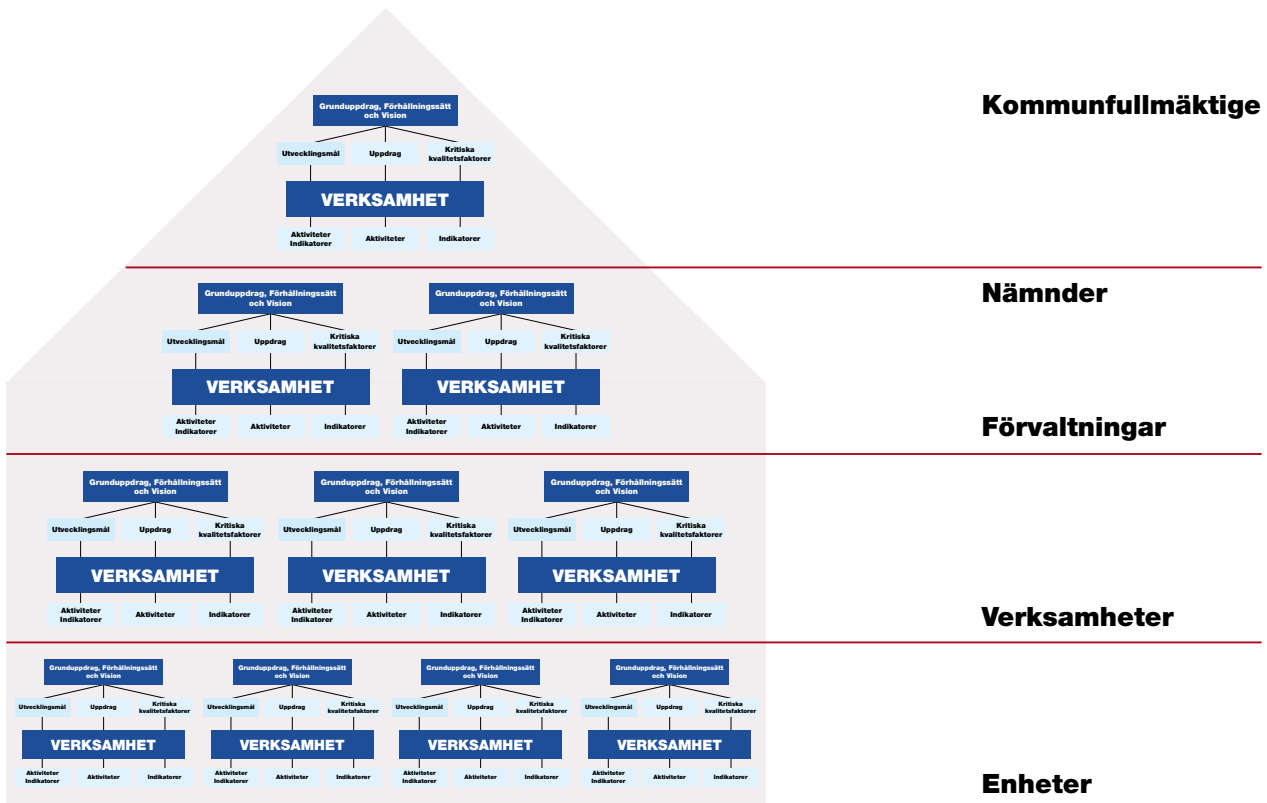
På respektive nivå (kommunfullmäktige, nämnder, förvaltningsledning eller verksamhetsledning) sätts sedan **utvecklingsmål**. Antalet utvecklingsmål kan variera utifrån behov och nivå i organisationen. Inriktningen bör vara mellan tre och fem stycken.

Om överordnad nivå (kommunfullmäktige, nämnder, förvaltningsledning eller verksamhetsledning) har något som den anser är av extra vikt att arbeta med, t.ex införande av gemensam policy eller ett gemensamt arbetssätt, då kan detta ges till nivån under som ett **uppdrag**.

Den tredje delen i modellen är **kritiska kvalitetsfaktorer**. Detta är faktorer, förhållanden eller beståndsdelar som är av särskild vikt för att de som tar del av kommunens service upplever att den är av hög kvalitet. Bemötande kan vara en sådan faktor.

Styrmodellen upprepas på varje organisatorisk nivå (kommunfullmäktige, nämnder, förvaltning, verksamhet och enhet). Enklart att visa det är om Falkenbergs kommun betraktas som ett hus, där kommunfullmäktige sitter på vinden och de som har daglig kontakt med kunder/brukare är närmast entrén.

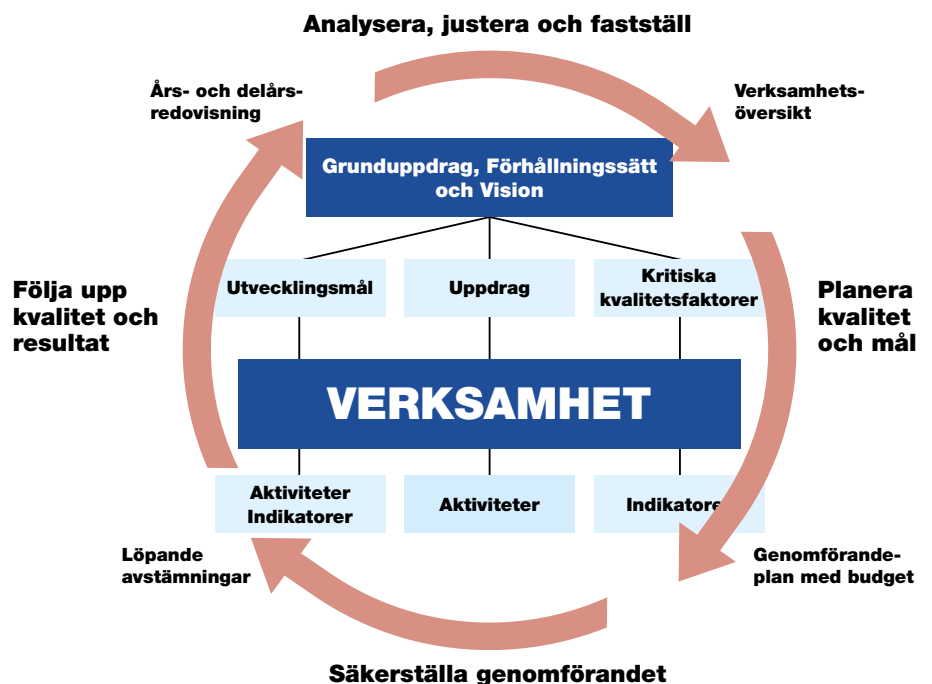

När utvecklingsmål och uppdrag är definierade och de kritiska kvalitetsfaktorerna identifierade så ska genomförandet av den dagliga verksamheten kvalitetssäkras. Därför följer vi upp verksamheten på olika sätt.

Utvecklingsmålen följs upp genom strategier, aktiviteter och indikatorer. En indikator är en typ av mätare, eller visare som signalerar om vi är på rätt väg eller ej. Uppdragen följs upp genom aktivitetsrapporter. De kritiska kvalitetsfaktorerna följs upp genom kvalitetsindikatorer.

Uppföljningarna rapporteras tillbaka två gånger per år genom en delårsrapport respektive en årsredovisning. Rapporterna analyseras av samma gruppering (kommunfullmäktige, nämnder, förvaltningsledning eller verksamhetsledning) som har beslutat om utvecklingsmålen och uppdragen och specificerat de kritiska kvalitetsfaktorerna.

Kontaktcenter: 0346-88 60 00
kontaktcenter@falkenberg.se
kommun.falkenberg.se

**Falkenbergs
kommun**